

Turistický magazín

ročník XVI., září 2022

ZDARMA

KAM

po Česku

„Tisíce jablek spadlo
na nos zeměkoule.
Jen Newton uměl
z toho vytěžit.“

-Vítězslav Nezval-

www.kampocesku.cz

Babím létem za vitamíny

Ecc homo, 1983, olej na plátně, 140 x 140 cm, soukromá sbírka

www.ajg.cz umění vidět a vnímat

Senzační realismus
Theodor 26. 6. – 30. 10. 2022

alšova
jihočeská
galerie

Pištěk

Milí čtenáři,

přestože tropických dnů přibývá, přitahuje. V pravé poledne bychom s lucernou v ruce hledali něco, co nezdrazilo. Vážnost situace ukáže už září, kdy jdou děti do školy. I když je vzdělání na základní a střední škole zdarma, co musí rodiče ještě dokoupit ze seznamu školy, to je něco. U letošních prvňáků jen základní vybavení začíná na částce 7000 Kč. Navíc nutno připočítat ještě obutí, oblečení, obědy, kroužky...

Ale v jaké kondici jsou vlastně naše děti? Za dva poslední roky ubylo žáků s nadáním, ale děti se speciálními potřebami (tedy se zdravotním a mentálním znevýhodněním apod.) bylo již 132 360. Výuka všudypřítomné angličtiny je důležitá! Pan Werich by jen dodal, že „čeština je řeč krásná, třeba když se řekne kulaťoučké jablíčko, Angličan musí říct, a little round apple, malé kulaté jablko, čemuž chybí barva i vůně“. Pro většinu z nás je čeština rodný jazyk, pro některé však jen češtinou, přesto si musí uchovat vysoký standard ve vzdělávacím systému žáků.

Nebezpečí z prodlení klepe na dveře. Třeba když upozorňuje na „čtyři jezdce klimatické apokalypsy“, kterými jsou hladomor a podvýživa, extrémní počasí, konflikty a infekční nemoci. Situace je opravdu vážná, jen by si někteří neměli plést záchranu planety a zelenou totalitu. Nedělat unáhlená rozhodnutí, i když času ubývá, bude těžké, protože rok 2020 byl kratší o 1,3 milisekundy, rok 2021 už o 65,15 milisekundy a letošek vychází kratší o 116,53 milisekundy. Proč se Země najednou točí rychleji? Ví Bůh. Každopádně letošní 29. červen byl nejkratším dnem v měřené historii a 19. července přišla půlnoc o 1,47 milisekundy dříve. Selský rozum mi přesto velí, hlavně klid a nemalovat čerty na zeď.

V souvislosti s letošními prázdninami jsem narazil na termín „overturismus“. Po jistém pátrání mi vyšlo, že se jedná o jakési turistické rychlé občerstvení. Tento jev vzniká nečekaně, obtěžuje obyvatele záborem prostoru, hlukem, odpady a potřebou neustálé investice do poškození. Česky řečeno jde o to, že v místě turisty vyhledávaném je hlava na hlavě, což nikomu nevyhovuje, místní obtěžuje a dané místo poškozují. Tak vznikl boj proti overturismu, jehož cílem je omezit masovou turistiku. Třeba cenou, jako si nedat káfcu s kastelánem za 3 000 Kč, anebo neposnídat na zámku za 3 400 Kč. Možná ale bude stačit přestat si na něco hrát. A my ostatní si musíme místa k návštěvě dobře vybírat a přemýšlet, co pro nás ještě nějakou cenu má, a co už ne. Například v tomto vydání najdete pozvání za folklorem, zábavou, na slavnosti sv. Václava nebo do Bavorska. Najdete tu i něco pro vaše zadumané kroky přírodou, podél vody nebo na památky. Vše zdarma, nebo za hubičku. Krásné babí léto.

Luděk Sládek, šéfredaktor

vychází elektronicky
29. 8. 2022

Babička říkala...

Nikdy neukazuj, že se bojíš,
nepřestanou tě strašit.

KAM vybírá z obsahu

Rozděl a panuj	02
Lomikare, asi tak do roka!	03
„Protinožec“ Bohumil Pospíšil	06
Herec s valašskými kořeny	07
Zlatá bula sicilská	08
Kralupy nad Vltavou – 120 let od povýšení na město	11
Babí léto ve vodním mlýně Hoslovice	12
Léto ještě nekončí ani v Jindřichově Hradci SOUTĚŽ	13
Kterak jsem se vydal na Hradec	14–15
Šumavské trojhradí	17
Cheb zazáří v září	18
České Švýcarsko	19
Projděte se (nejen) po památkách	23
Ťopek, česká lokomotiva	26
Vzhůru do Bavorska	28–29

Břetislav na trůně

(930 let)

Po jepičí vládě Konráda I. Brněnského byl korunován a 14. 9. 1092 nastoupil na trůn Břetislav II. Přestože i on vládl krátkých osm let, nastolil velké změny.

Náhrobek Břetislava II., svatovítská katedrála

Omezil vliv Svaté říše římské na český stát, svou moc upevnil dosazováním biskupů z ciziny. Vyhnal vůdce rodu Vršovců Mutinu a Božeje, zakázal pohanství (1094) a posvátné stromy a háje dal vysekat a spálit. Ze Sázavského kláštera vyhnal slovanské mnichy (1097) staroslověnského obřadu a usadil tu benediktiny latinského obřadu. Židům roku 1098 zkonfiskoval majetky před emigrací do Polska. Jeho ženou byla Lukarta z Bogenu (1094–1100), dcera Aschwina z Windberg-Bogenu, která mu porodila nástupce, syna Břetislava.

Josef Šof

foto © Wikimedia Commons

Rozděl a panuj (840 let)

Být silný a mít silného souseda? Ve středověku nic dobrého. Fridrich Barbarossa ale mazaně vyřešil spory v Čechách.

Fridrich I. Barbarossa (románská vitráž ze štrasburské katedrály)

Složitě bylo období 70. let 12. století, kdy se v Čechách často střídali a měnili šéfové v závislosti na spolupráci s císařem Fridrichem Barbarossou. Bedřich, Oldřich a Soběslav a pak zase Bedřich a nakonec bitva u Loděnice mezi Čechy samými a vzrůstající moc Konráda II. Oty na Moravě. V roce 1182 česká šlechta vyhnala Bedřicha a zvolila si právě Konráda. Bedřich hledal pomoc u Fridricha, který vyřešil spory na sněmu v září 1182. Všechny přítomné zastránil, Bedřichovi vrátil Čechy a Konrád dostal Moravu.

-babok-

foto © Wikimedia Commons

KAM na výlet s TOMÁŠEM BÍMEM

Český malíř, grafik a ilustrátor Tomáš Bím (* 12. 11. 1946 Praha) vystudoval obor knihtisk a dostal stipendium na Kunstverein Osnabrück v Německu. Absolvoval studijní pobyty v Anglii, Francii, Holandsku, Itálii, Německu, Španělsku, Thajsku, USA i jinde. Je členem spolku Sdružení českých výtvarných umělců Hollar. Během let 1976–2016 absolvoval stovky výstav ve stovkách galerií stovek měst po celém světě. Jeho díla najdeme v sedmdesáti sbírkách od Prahy přes Moskvu, Haag, Lusaku, Köln, Jakartu až po Sydney. Ilustroval řadu knih i časopisů, a také díky tvorbě plakátů a drobných grafik je znám nejširší veřejnosti. A KAM by pozval vás, naše čtenáře, na výlet?

„Na návštěvu do Národního technického muzea, do expozice Historie tisku, na seznámení s litografií, uvidíte kameny, lisy, ukázkou tisku litografie, a když budete mít štěstí, tak vás tam provede muzejní kurátor a ředitel sbírky pan inženýr Pavel Pohreich. A pak můžete pokračovat v dalších nádherných

Tomáš Bím dnes

technických unikátech, na které můžeme být pyšní. Anebo se můžete projít kolem Berounky, je tu nádherně, ale i tady musíte mít štěstí, aby vás nějaký cyklista neporazil. Nebo přijměte mé pozvání do galerie Atelier Bím, Anežky České 1119 v Dobříčovicích. Mohlo by se vám tam libit.“

Děkuji Vám za zajímavá pozvání a přeji v osobním i uměleckém počinání jen vše dobré.

Luděk Sládek

Galerie Atelier Bím v Dobříčovicích

Dopisy čtenářů

Děkuji za poslán (elektronického vydání), vždy se těším na nové vydání a je to vždy s příjemným překvapením a dnes i s vtipným foto. Srdečně Eva Pešková

Dobrý den, paní Pešková, děkujeme za napsání a ohledně titulního foto, koho by nenadchla cesta do Dáblovky prdele, stejně jako našeho malého turistu...

- Dámy a pánové, s velkým zájmem jsem si přečetl váš časopis „Travel EYE“ 07–10/2022. Bohužel se mi nepodařilo zjistit, co je na obrázku na přední straně (vypadá opravdu dobře!). Možná mi můžete říct, kde byl snímek pořízen. Díky moc! S pozdravem Gerald Riedel, Floeha, Německo
- Vážený pane Reidele, jedná se o Jurkovičův most v areálu zámku v Novém Městě nad Metují. Přejeme vše dobré do Německa.
- Díky moc! V Novém Městě jsme už byli, ale most jsme bohužel neviděli. Důvod jít znovu. S pozdravem Gerald Riedel
- Antická pravda říká, že „opakování matka moudrosti“.

Dobry den, zapomněli jste uveřejnit v novém čísle červenec–srpen 2022 na str. 40 výherce a správnou odpověď křížovky z minulého červnového čísla. Jak to bylo? Nevyhrála jsem náhodou?

Děkuji Vám za odpověď. S pozdravem Jaroslava Tichá, Ostrava

Krásné pozdravení i Vám, paní Tichá, za neuveřejnění se Vám omlouvá redakční šotek, který někam výsledky zašantročil a nezveřejnil. Kontrolu jsem provedl a s politováním zjistil, že jste nevyhrála, snad příště.

Krásné letní dny, celé redakci. Já i manžel Vám vyjadřujeme poděkování za záslužnou práci a hlavně váženému panu šéfredaktorovi Ludku Sládkovi za úvodní článek v posledním čísle červenec–srpen, tolik pravdy, co souzní s naším srdcem. Toto lidé potřebují slyšet a hlavně tím žít. Michalovi

Krásné letní dny i Vám, Michalovi, jménem redakce mi dovoluňte poděkovat Vám za milá a povzbudivá slova. Pravda je, že zachovat si v této době něco, co by mělo být samozřejmostí, vyžaduje notnou dávku osobní odvahy. Ještě před 35 lety si musel jeden dávat pozor na pus, ale ruku na srdce, dovolíte si dneska říct vše, co si myslíte? Myslím, že lidé vědí, co je správné, jen je tu pár nepovedených výtvarů přírody, výstupní kontrola by je nazvala arogancí a silou. Ale žádný strom neroste až do nebe... Přeji Vám i manželovi jen vše dobré a buďte zdraví.

Luděk Sládek, šéfredaktor

Lomikare, asi tak do roka! (370 let)

Jan Sladký se narodil v úterý 10. září 1652 v Újezdu u Domažlic, na statku u Rosochů, Janu Sladkému a Anně Havlové. Jméno Kozina dostal podle statku Kozinec, kde bydlel.

Proslul větou: „Lomikare, Lomikare! Do roka a do dne budeme spolu stát před soudní stolicí boží. Hin sa hukáže, hdo z nás!“ (oživila B. Němcová, proslavil A. Jirásek v Psohlavcích). Pravda je, že Volf Vilém Lamingen z Albenreuthu, jehož rodině císař Ferdinand II. území Chodů svěřil, zemřel za jedenáct měsíců a čtyři dny. Jedinou zapsanou Kozinovou větou ale je: „A kdybych měl být i oběšen, přece zemřu jako poctivý člověk!“ Chodové střežili hranici od

Kozina před Lamingenem, kopie obrazu z Muzea Chodska

dob přemyslovských knížat. Obdaření panovnickými privilegii, „nepřežili“ pobělohorskou dobu, kdy cízácká šlechta (Lamingen) jim svobody nosit zbraně, těžít dřevo v panském a přistoupit na římskokatolickou víru vnutila. Navíc císař Leopold jejich práva roku 1668 zcela zrušil. Až 25 let poté (1693) Chodové opět rebelovali, tentokrát bojkotem roboty, a povstal i Kozina. Svá práva ale hodlali obnovit pomocí soudů. Když byla část rebelů v Praze zatčena,

Josef Grof

foto © Luděk Sládek

Vynikající krajinář (160 let)

Český malíř a jeden z prvních žáků Julia Mařáka Václav Březina se narodil 15. září 1862 v obci Pátek nad Ohří. Od mládí projevoval malířské nadání a velkou lásku k přírodě.

Díky své pílí a houževnatosti se dostal ke studiu na pražské Akademii výtvarných umění. Svě malířské schopnosti zdokonaloval v soukromé krajinářské škole. Ale také ve Vídni, kde se seznámil s Juliem Mařákem – později byl jeho oblíbeným žákem. A na malířské akademii navázal přátelství také s Antonínem Slavíčkem. Po skončení školy žil v Lenešicích u Loun, v Náchodě a cestoval po Slovensku. V roce 1903 se odstěhoval do Mladé Boleslavi, kde si otevřel vlastní ateliér s krajinářskou školou. Účastnil se výstav Krasoumné jednoty, Umělecké besedy, vystavoval v Topičově salonu nebo Lázních Bělohrad. Roku 1888 byl

Václav Březina, Březový les, 1900

lesní zátiší, vodní hladiny, potoky, louky a pastviny, romantická zákoutí, krajiny ve všech ročních obdobích. Maloval v duchu

Václav Březina

lyrického romantismu, většinu jeho děl tvoří oleje a kresby uhlem. Na sklonku života pobýval v Jindřichově Hradci, kde také 9. září 1906 náhle skonal na srdeční vadu. Na přání rodiny byl pohřben v Lázních Bělohrad, ale po nějaké době byly jeho ostatky převezeny na Vyšehradský hřbitov, kde je uložen v hrobě společně se svým učitelem a přítelem Josefem Mařákem.

Alice Brabercová

foto © Wikimedia Commons

Bula s dodatkem

(745 let)

Konec vlády Přemysla Otakara II. se nesl ve sporech s domácí šlechtou a římským králem Rudolfem.

Náhrobek Přemysla Otakara II., svatovítská katedrála, Praha

V listopadu 1276 uzavřeli oba kohouti smlouvu, která upravovala některé články Zlaté buly sicilské. V září o rok později Rudolfův syn Albrecht v Praze dojednal druhou dodatkovou smlouvu řešící výše uvedené. Ta českého krále zavazovala k osobní účasti na říšských sněmech, k vojenské pomoci císaři a korunovační jízdě do Říma bez možnosti vyplácet se. Na oplátku byla uznána svrchovanost nad domácími odbojníky, čehož Otakar koncem roku využil a odpor potlačil. A co to bylo platné, když se o rok později vše vyřešilo na Moravském poli...

-babok-

foto © Wikimedia Commons

Korunovace Karla IV. (675 let)

V pražském Vítu korunoval arcibiskup Arnošt z Pardubic třicetiletého římsko-německého krále Karla IV. také králem českým. A Blanku z Valois českou královnou.

Korunovační klenoty české, korunu dal zhotovit Karel roku 1347

Byla sobota 2. září 1347 a poprvé český arcibiskup celebroidal korunovaci. Karel toho do té doby stihl dost. Po vítězství u San Felice (1332) byl v 16 letech pasován na rytíře. Roku 1333 se stal markrabětem moravským, účastnil se tří křížových výprav, bojoval ve Slezsku, obléhal Krakov, potlačil vzpouru moravských pánů. Málem také zahynul v bitvě u Kresčaku (1346) a několikrát unikl smrti při pokusu o atentát.

Antonín Fridrich

foto © Historie českého národa v obrazech

Historia magistra vitae

Září 892 (1130 let)

Východofranský král a římský císař Arnulf Korutanský **vyslal posly** k bulharskému „králi“ Vladimírovi s **žádostí**, aby nebyla dávána Moravanům možnost nakupovat sůl v sedmihradských dolech. Arnulf vedl dlouhá léta boje s Velkomoravskou říší, kterou se pokoušel si podrobit.

Září 1307 (715 let)

Vojsko římského krále

Albrechta I. Habsburského vtrhlo přes Chebsko do Čech. Vojsko jeho syna Fridricha I. Sličného mu od moravské Jemnice přispěchalo na pomoc. Oba se spojili a oblehli Kutnou Horu a Kolín. Města se však ubránila a rakouská vojska ustoupila ke Znojmu.

Září 1457 (565 let)

Příjezd krále Ladislava do

Prahy z Vídně, kam uprchl z Uher, neboť tam se schylovalo ke vzpouře. V Králově dvoře na Starém Městě pražském probíhaly přípravy na svatbu s francouzskou princeznou Magdalénou (1436–1484 zde bydleli postupně Zikmund, Ladislav, Jiří Poděbradský i Vladislav II. Jagellonský).

Polovina září 1732 (290 let)

Na opočenském panství hraběte Rudolfa Josefa I. Colloreda se zrodilo **protikatolické lidové hnutí**. Nekatolíci žádali svobodu vyznání. S pomocí vojska bylo hnutí potlačeno, třicet dva účastníků bylo odsouzeno k nuceným pracím a tělesným trestům.

1. 9. 1452 (570 let)

Jiří z Poděbrad se rychlým manévrem a bez boje **zmončil Tábor**, což znamenalo konečný zánik táborství neboli tzv. Tábořské republiky. Táborští se vzdali sedmnáctitisícovému vojsku, uznali Jiřího z Poděbrad zemským správcem a zavázali se mu věrností. Město nebylo vydrancováno.

Architektura i sport v jednom těle (160 let)

Znamé osobnosti se kromě své práce často věnují i zajímavým koníčkům. Architekt Eduard Sochor svůj volný čas trávil na tenisových kurtech nebo fotbalových trávnících.

Světlo světa spatřil 23. září 1862 ve Vlči u Chlumčan. Studoval reálku v Rakovníku, ze které pokračoval na pražskou techniku (dnešní ČVUT). Další studia na technice v Berlíně a na Akademii výtvarných umění ve Vídni výrazně soustředil na studium středověké architektury. V roce 1889 se ocitl na studiích v Paříži

a díky stipendii města Prahy podnikl v dalších dvou letech několik studijních cest po Francii, Anglii, Španělsku a severní Africe. Mimo jiné navštívil také Švédsko a USA. Prokázal svoje

Sochorova vila v Řevnicích

Eduard Sochor, 1895

schopnosti jako restaurátor a jako mimořádně schopný kreslíř a ilustrátor památek. Po návratu do Čech se věnoval projektování a rekonstrukci kostelů a far v Praze a Rakovníku, domům

v Praze, sokolovně v Říčanech a v Řevnicích. Zde si postavil vilu a založil novou čtvrť. Mezi jeho práce patří také přestavěná Sarkandrova kaple v Olomouci a romanticky upravený hrad Kokořín. Jak bylo zmíněno v úvodu, jeho zálibou byl sport. Vybudoval tenisové kurty v Řevnicích a mezi lety 1923–1928 sestavil a organizoval fotbalové mužstvo, které hrálo přátelská utkání s mužstvy z Prahy. V Řevnicích také 6. června 1947 zemřel a byl pohřben na místním hřbitově.

-babok-

foto © Wikimedia Commons

Lovec kaktusů (140 let)

Český etnograf, botanik, cestovatel, spisovatel a fotograf **Alberto Vojtěch Frič** se narodil 8. září 1882 v Praze. Otec Vojtěch byl doktor všech práv a advokát v Praze, matka Rosálie, rozená Švagrovská, pocházela z Roudnice.

Křtený byl po otci Vojtěch, jméno Alberto si dal coby španělskou variantu svého jména, pro odlišení od otce. Na cestách po Jižní Americe navštívil desítky domorodých kmenů, u kterých strávil téměř dvanáct let života. Od mládí projevoval nadání v přírodovědných oborech a postupně se vypracoval na odborníka světového formátu, byl považován za největšího soudobého znalce kaktusů a vynikajícího etnografa. Shromáždil největší

Alberto Vojtěch Frič, 1901

a nejcennější evropskou sbírku kaktusů své doby a popsal desítky nových druhů. Kvůli nim navštívil Střední a Severní Ameriku, vydával se i do strmých hor And. Na svých cestách pořizoval fotografický materiál a je považován za průkopníka české krajinářské a cestopisné fotografie. U jihoamerických indiánů získal několik desítek sbírkových předmětů, sestavil slovníky 36 indiánských jazyků. Vynikal humánním přístupem k domorodcům a uměním

A. V. Frič s brazilským indiánem, 1905

komunikovat s nimi. Získal od nich jméno Karai Pukú, česky Dlouhý lovec. Po návratu z jedné z cest se oženil s Dragou Janáčkovou, s níž měl syna Ivana Vojtěcha. S indiánskou manželkou měl dceru, která mu zanechala početné potomstvo. Obě strany se o sobě dozvěděly až v roce 2000. Vojtěch Frič vydal mnoho odborných knih, stěžejním dílem jsou Indiáni Jižní Ameriky. V roce 1944 si způsobil zranění a onemocněl tetanem. Odmítl klasickou léčbu a 4. 12. 1944 umírá. Pohřben byl na Motolském hřbitově v Praze.

-aba-

foto © Wikimedia Commons

1367

(655 let)
28. 9. 1367
vysvěcení **kaple sv. Václava** ve Vítu arcibiskupem Janem Očkem z Vlašimi

1597

(425 let)
16. 9. 1597
císař Rudolf II. povoluje stavbu **Zlatnické, dnes Zlaté uličky** na Pražském hradě

1822

(200 let)
Jindřich Fügner
* 12. 9. 1822
† 15. 11. 1865
český tělocvikař, spoluzakladatel Tělocvičné jednoty Sokol

Konstruktor Oldřich Meduna (120 let)

V Brně se 4. září 1902 narodil významný český automobilový konstruktor Oldřich Meduna. Po absolutoriu na reálném gymnáziu vystudoval na Vysoké škole technické v Brně strojírenství.

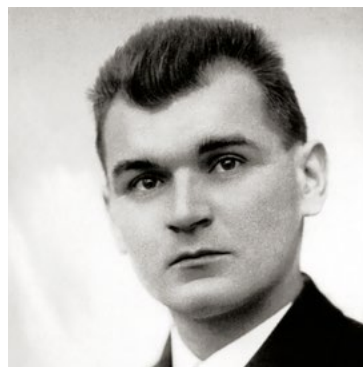
Od června do konce července 1926 pracoval v Královopolských strojírnách a následně do 30. 9. 1927 působil v podniku Praga. Poté až do 31. 12. 1936 ve Škodě Plzeň. V roce 1930 zde např. konstruoval pohon (pásky, kladky, motor) pro malý dvoumístný tank Škoda MU 4 a v roce 1932 vedl konstrukci tanku Škoda Š-II.

Sériový tank Škoda Š-II (LT vz.35)

Od léta 1936 byl šéfkonstruktérem osobních automobilů v ASAP Mladá Boleslav a stál za vznikem legendární Škody 706. V poválečném období se podílel na vývoji a vzniku Prahy V3S. V červnu 1954 byl v Karosě Vysoké

Mýto oponentem studie limuzíny Tatra 603. Od roku 1953 externě přednášel na Katedře techniky v Liberci. Od listopadu 1958 působil jako poradce pro rozvoj automobilového průmyslu v Číně. Na Strojní fakultě Vysoké

Ing. Oldřich Meduna, 1926

školy strojní a textilní v Liberci v letech 1970–1972 pracoval ve funkci prodávána pro pedagogickou činnost. Do 31. 12. 1987 zde působil ve funkci profesora na Katedře částí strojů a mechanismů. Profesor Oldřich Meduna zemřel 9. 11. 1996 v Brně a byl pohřben na Komínském hřbitově.

-mf

foto © Wikimedia Commons

Ten Ta Toyen (120 let)

Česká malířka Toyen, vlastním jménem Marie Čermínová, byla uznávanou členkou české předválečné avantgardy. Narodila se 21. září 1902 v Praze na Smíchově.

Významná představitelka evropského surrealismu a umělecké avantgardy první poloviny 20. století, které byla svoboda vyjadřování nade vše. Protestovala proti měšťáckým konvencím, rodinným, společenským a kulturním hodnotám, popírala tradiční ženskou roli. Nosila pánské oblečení a neměla v lásce ani svůj ženský rod. V roce 1922 se vzdala svého dívčího jména a užívala pseudonym Toyen, který pro ni zřejmě vymyslel básník Jaroslav Seifert. Celoživotně se přátelila s malířem a fotografem Jindřichem Štyrským, se kterým roku 1925 odjeli do Paříže a vyhlásili svůj vlastní umělecký směr – artificialismus. Seznámili se se surrealistickou skupinou kolem Andrého Bretona a Paula Éluarda a po

Z cyklu 12 kreseb Střelnice (1939–1940), vydal Fr. Borový, únor 1946

návratu do Prahy se stali zakládajícími členy Skupiny surrealistů v ČSR. Během nacistické okupace Štyrský umírá a surrealismus je považován za zvrhlé umění. V roce 1947 se Toyen společně s židovským básníkem Jindřichem

Marie Čermínová, 1930

Heislerem, kterého u sebe během války ukrývala, odstěhovala natrvalo do Paříže. Byla uznávanou umělkyní a ilustrátorkou, účastnila se řady výstav. V posledních letech života byla však stále osamělejší. Toyen zemřela 9. 11. 1980 v Paříži, kde je pochována na Cimetière des Batignolles (hrob č. 31, 2. oddělení, 2. řada).

-aba

foto © Wikimedia Commons; Luděk Sládek

Historia magistra vitae

2. 9. 1602 (420 let)

Zvláštním **císařským nařízením** se zakazovala činnost českobratrských sborů. Na statcích krále a některých katolických šlechticů bylo přikázáno poddaným přestoupit ke katolictví. Zvlášť aktivně se choval Jaroslav Bořita z Martinic, který nařídil poddaným přijmout svátost oltářní pod způsobou chleba.

2. 9. 1912 (110 let)

Byl **zahájen provoz** na první trati **Slezských zemských drah**, jednalo se o trať z Polské Ostravy (dnes Slezská Ostrava) do Michálkovic. Další trať téhož roku byla z Karviné do Fryštátu, 1913 z Karviné do Nového Bohumína, Orlové a Kopaniny, 1914 z Nového Bohumína do Hrušova.

7. 9. 1902 (120 let)

Zahájení provozu na železniční trati Telč–Slavonice, první úsek z Kostelce u Jihlavy do Telče byl zprovozněn již v roce 1898. Pokračování do Rakouska bylo otevřeno v roce 1903. Celá trať měla 90 km. Od roku 1945 trať končí ve Slavonicích. Na rakouské straně je dnes cyklostezka.

8. 9. 1967 (55 let)

V Praze byla **zahájena stavba dálnice Praha–Bratislava**, dálnice D1. Základní kilometrovník 0,000, jehož poklepáním byla stavba zahájena, se dnes nachází ve středním dělicím pásu dálnice za křížením s ulicí Pod Chodovem. Po rozdělení Československa se trasování D1 změnilo směrem na Ostravu.

12. 9. 1897 (125 let)

Pražský stavební podnikatel **Václav Maria Havel** se narodil 12. 9. 1897 († 22. 7. 1979). Příslušník vlivné velkoměšťanské a intelektuálské rodiny Havlových. Mimo jiné postavil vilovou čtvrť na Barrandově spolu s velkým společenským areálem Barrandovské terasy a studentské tábory Řadov a Kouty.

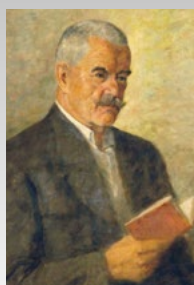

1832

(190 let)

Miroslav Tyrš

* 17. 9. 1832
† 8. 8. 1884
český obrozenec, historik umění, pedagog, spoluzakladatel Tělocvičné jednoty Sokol

1867

(155 let)

Petr Bezruč

* 15. 9. 1867
† 17. 2. 1958
vl. jm. Vladimír Vašek, slezský básník píšící česky, autor sbírky Slezské písně

1907

(115 let)

František Filipovský

* 23. 9. 1907
† 26. 10. 1993
český divadelní a filmový herec, dabér, při zahájení vysílání ČST roku 1953 první herec

Historia magistra vitae

16. 9. 1817 (205 let)

„Nalezl Václav Hanka v kle- nuté místnosti věže kostela ve Dvoře Králové **rukopis Královehradecký**, zlomek básnického díla.“ Rozsáhlá sbírka staročeských básní na 12 pergamenových listech a 2 úzkých proužcích. (Kalendář historický národa českého, D. A. z Veleslavína, s. 808)

17. 9. 1942 (80 let)

Z příkazu K. H. Franka byla zahá- jena **Akce E (Emigranten)**. Bylo pozatýkáno několik set osob, jejichž nejbližší příbuzní uprchli do zahraničí a byli podezřelí, že vstoupili do zahraničních vojenských jednotek. Akce E pokračo- vala i v roce 1943, celkem bylo internováno na 3 500 osob.

18. 9. 1897 (125 let)

Kancelář městských elektric- kých podniků (předchůdce dnešního Dopravního podniku hl. m. Prahy) a Městská elektric- ká dráha Královských Vínograd zahájily **provoz elektrické tramvaje** na okruhu dlouhém téměř 6 km se 17 stanicemi. 15. 12. 1897 byl vinohradský podnik začleněn do pražského.

20. 9. 1562 (460 let)

„**Císař Maximilián II.**, císaře Ferdinanda prvorozený syn, korunován na království české v kostele sv. Víta na hradě pražském u přítomnosti pana otce svého.“ Byl korunován spo- lečně s chotí Marií Španělskou, svou sestřenicí. (Kalendář historický národa českého, D. A. z Veleslavína, s. 818)

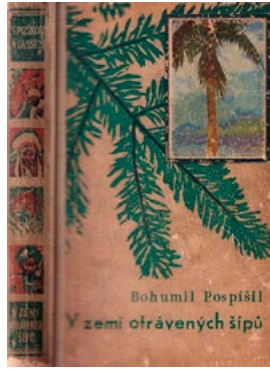
21. 9. 1852 (170 let)

Český učitel, spisovatel a pře- kladatel **František Josef Andrlík** se narodil 21. 9. 1852 († 28. 11. 1939). Napsal a vydal 124 knih, z toho 84 knih pro mládež. Byl redaktorem časo- pisu Přítel mládeže v Hradci Králové. Řada textů byla inspirována jeho cestováním na Balkánském poloostrově.

„Protinožec“ Bohumil Pospíšil (120 let)

Mají-li pánové více než jednu ženu, není dobré, aby žily nedaleko od sebe. Bohumil Pospíšil měl jednu v Čechách a druhou na opačné straně zeměkoule.

Budoucí cestovatel a spi- sovatel se narodil 25. září 1902 v Přerově a jako osmnáctiletý mladík nasměroval svoje tou- lavé boty do Ruska. Po ročním putování se vrátil a se svojí první ženou, o devět let starší Klemen- tinou, přivedli na svět tři děti. V srpnu 1926 vyrazil se svým krajanem Josefem Hüblem do Asie a přes Turecko, Sýrii, Af- ghánistán, Indii, Čínu, Japon- sko, Jávou, Sumatru a Singapur dorazili v listopadu 1929 až do Sydney. Další osudovou ženu ale potkal na Novém Zélandu. S o čtr- náct let mladší Elizabeth (Eileen) Shan- nonovou se 22. prosince 1930 oženil a po deseti měsících odcestovali přes Jižní Ameriku do Prahy. Eileen získala

Kniha *V zemi otrávených šípů*, ilustrace Zdeněk Burian, vydalo naklad. Toužimský a Moravec, 1936

Bohumil Pospíšil, Sydney 14. listopadu 1929

československé občanství a Pospíšil v roce 1931 uspořádal výstavu svých fotografií. Kromě toho psal další kni- hy a přispíval do časopisů, aby získal prostředky na cestu zpět. Jeho nová

manželka se však v Čechách nezabý- lela a s dcerou zvedla kotvy v roce 1934. Na jaře 1935 za ní odjel i Bohumil, který se pak kromě výstav a vydávání knih věno- val na dálku dění ve své vlasti. V roce 1937 varoval v místním tisku před Německem, v srpnu 1941 se stal předsedou Česko- slovenské asociace (Czecho-Slovak Association) podporu- jící spojence a exilovou vládu v Londý- ně. Bohumil Pospíšil zemřel pravděpo- dobně 28. srpna 1974 v Aucklandu.

-babok-

Když se začalo promítat (115 let)

K rozvoji kinematografie začalo docházet koncem 19. století. Ve světě i u nás začaly vznikat první biografy. Promítaly se tu jen krátké filmy, přesto byl o ně velký zájem. Velkou zásluhu na tom mají tzv. kočovná divadla.

Teprve v roce 1907 se u nás otevřelo první české kino. V domě U Modré štičky v Karlově ulici v Praze ho 15. září slavnostně otevřel Dismas Šlambor alias Viktor Ponrepo. Původ- ně provozoval kouzelnické umění. Jezdil po českém venkově a bavil lidi. Na Jubilejní výstavě v Praze ho nadchl vystavený Edisonův fonograf a v dřevěné boudě Kříženeckého promítání prvních filmových záběrů. Časem si pořídil i vlastní promítací přístroj. Po několika pokusech promítání dostal povolení na založení vlastního kina. Mělo 56 sedadel a hrálo denně kromě pátku. Ponrepo se při každém promí- tání zdvořile s diváky přivítal. Když už jich začalo přibývat, nechal si natočit

Biograf Viktor Ponrepo, dům U Modré štičky, 1907

úvodní znělku, v níž se divákům uklá- něl na plátně. Při promítání pomáhal

Viktor Ponrepo

Ponrepovi jeho bratr Karel Šlambor, který diváky do představení uváděl, komentoval děj a vytvářel zvukové efekty. Někdy Ponrepo komentoval filmy sám. Promítání filmů doplňoval nejprve svým starým fonografem, až po letech angažoval klavíristu a hous- listu. Kino Ponrepo promítalo i po za- kladatelově smrti, dalších dvacet let.

Martina Jurová

1917

(105 let)
* 8. 9. 1917
† 11. 10. 1968
Leopold Šrom
český stíhací pilot
v britské RAF
a u 1. čs. letecké
divize
v Sovětském
svazu

1922

(100 let)
Richard Husmann
* 4. 9. 1922
† 20. 8. 1987
český spisovatel,
autor románu
s autobiogra-
fickými prvky
Nebeští jezdcí

1932

(90 let)
Josef Vobruba
* 6. 9. 1932
† 13. 8. 1982
český dirigent,
hudební režisér
a aranžér, po Karlu
Krautgartnerovi
kapelník TOČR

Zdeněk „Frank“ Souček (105 let)

Do rodiny středoškolského profesora Antonína Součka se v Brně 9. září 1917 narodil syn Zdeněk, pozdější lékař a polárník. Po ukončení gymnázia v Bučovicích zahájil studia na LF Masarykovy univerzity v Brně (1936), která přerušili nacisté uzavřením českých vysokých škol 17. listopadu 1939.

Studium dokončil v roce 1947 na LF Univerzity Karlovy. Krátce pracoval jako lékař v Prachaticích, ale již v září 1948 emigroval do Západního Německa a později do Austrálie. Zde se zapojil do výzkumu Antarktidy v rámci Australské národní antarktické výzkumné expedice (ANARE). S ní připlul v roce 1952 na Macquariův ostrov.

V dalších šesti letech pracoval na ostrově Nové Irsko (Papua Nová Guinea), věnoval se tropické medicíně a studoval antropologii domorodců. Od roku 1959 opět působil v ANARE. Do roku

Australská národní výzkumná expedice v Antarktidě (ANARE), 1950–1960

1967 se zúčastnil dvanácti antarktických expedic. Jednou z nich byla v roce 1965 americko-novozélandská oceánografická výprava Rossovým mořem na Ballenyho ostrovy. Zdeněk Souček

MUDr. Zdeněk Souček, 1965

zemřel 24. prosince 1967 na ostrově Macquarie. Posmrtně byl vyznamenán britskou královnou medailí *Polar medal* a americkou medailí *Antarctica Service Medal*. Jeho jméno nese hora *Soucek Mount* i objekt *Soucek Hut* (Součkova chata) na australské polární stanici Mawson. Urna s jeho popelem byla uložena na hřbitově ve Vodňanech.

-felix-

Herec s valašskými kořeny (90 let)

Ve Vrútkách na Slovensku se 13. září 1932 narodil český herec Radoslav Brzobohatý. Celé dětství ale prožil v Jarcově na Valašsku. Přestože své mládí i hereckou kariéru prožil jinde, srdcem zůstal Valach jako poleno, jak o sobě tvrdil.

Po vyloučení z gymnázia ve Valašském Meziříčí, ať chtěl nebo nechtěl, se musel vyučit mechanikem pletařských strojů v Krnově. Toto povolání ovšem nikdy nevykonával. Táhl ho to k divadlu. Proto v roce 1954 vystudoval DAMU a naplno se začal věnovat divadlu. Nejdříve působil v malých divadlech v Příbrami, Mostě nebo Olomouci. V roce 1962 odešel do Prahy, kde získal angažmá v divadle S. K. Neumanna. Od roku 1967 pak působil v Divadle na Vinohradech. Po více než třiceti letech, po neshodách s hereckou kolegyní Jiřinou Jiráskovou, z divadla odešel. Chvilu hrál v karlínském divadle, ale roku 2004 se svou ženou Hanou Gregorovou založil svoje

Hrob na Vyšehradském hřbitově

divadlo Radka Brzobohatého. Radek Brzobohatý ztvárnil spoustu krásných rolí, jak v divadle, tak ve filmu. Z jeho

Radoslav Brzobohatý

nejznámějších jistě znáte F. L. Věk, Pěnička a Paraplíčko, Všichni dobří rodáci, Sněženky a Machři nebo Princ a Večernice, kde si zahrál zlého čaroděje Mrakomora. Radek Brzobohatý zemřel den před svými 80. narozeninami, 12. 9. 2012. Místem jeho posledního odpočinku je Vyšehradský hřbitov.

Martina Jurová

Historia magistra vitae

21. 9. 1937 (85 let)

Státní pohřeb prezidenta

Tomáše G. Masaryka se stal velkou manifestací zármutku, ale také víry v demokracii všech demokraticky cítících občanů státu bez ohledu na národnost. Masaryk zemřel v brzkých ranních hodinách 14. 9. 1937 ve věku 87 let. Pohřben je v Lánech.

27. 9. 1892 (130 let)

Na parníku Saale připlul do New Yorku český skladatel **Antonín Dvořák**. Pozvala jej na jaře 1891 americká milionářka Jeanette Thurberová, která mu nabídla jmenování ředitelem nově založené americké Národní konzervatoře. V jejím čele stál Dvořák od podzimu 1892 do jara 1895.

28. 9. 1322 (700 let)

Mezi Ludvíkem Bavorem a Fridrichem I. Sličným (Habsburským) se uskutečnila rozhodující **bitva u Mühldorfu** o královský titul v římské říši. Silný oddíl Čechů v čele s králem Janem Lucemburským přispěl k vítězství Bavorů. Za tuto pomoc dostal český král 4. 11. 1322 v zástavu Chebsko.

29. 9. 1622 (400 let)

Dekret kardinála Ditrichštejna

vypovídal do dvou měsíců novokřtěnce z Moravy. Většina se jich uchýlila do Uher, zvláště na Slovensko. Z původních 30 tisíc členů jich zůstalo v zemi přibližně 5 tisíc – ti byli vypovězeni roku 1628. Opakovaně byl dekret vydán i v září následujícího roku.

30. 9. 1452 (570 let)

Byla vytištěna **první kniha na světě**.

Německý knihtiskař Johannes Gutenberg vytiskl latinskou Bibliu nákladem 180 kusů v Mohuči s dalšími nakladateli Johannem Fustem a Peterem Schöfferem. Jedná se o knihu vytištěnou pomocí knihtiskařského stroje. Dnes je známo 51 kopií.

1937

(85 let)

Pavel Bobek

* 16. 9. 1937
† 20. 11. 2013
český zpěvák
country, rock-
and-rollu
a pop music,
vystudovaný
architekt

1937

(85 let)

Tři vejce do skla

24. 9. 1937
premiéra
českého filmu
režiséra Martina
Friče s Vlastou
Burianem v hlavní
roli

1962

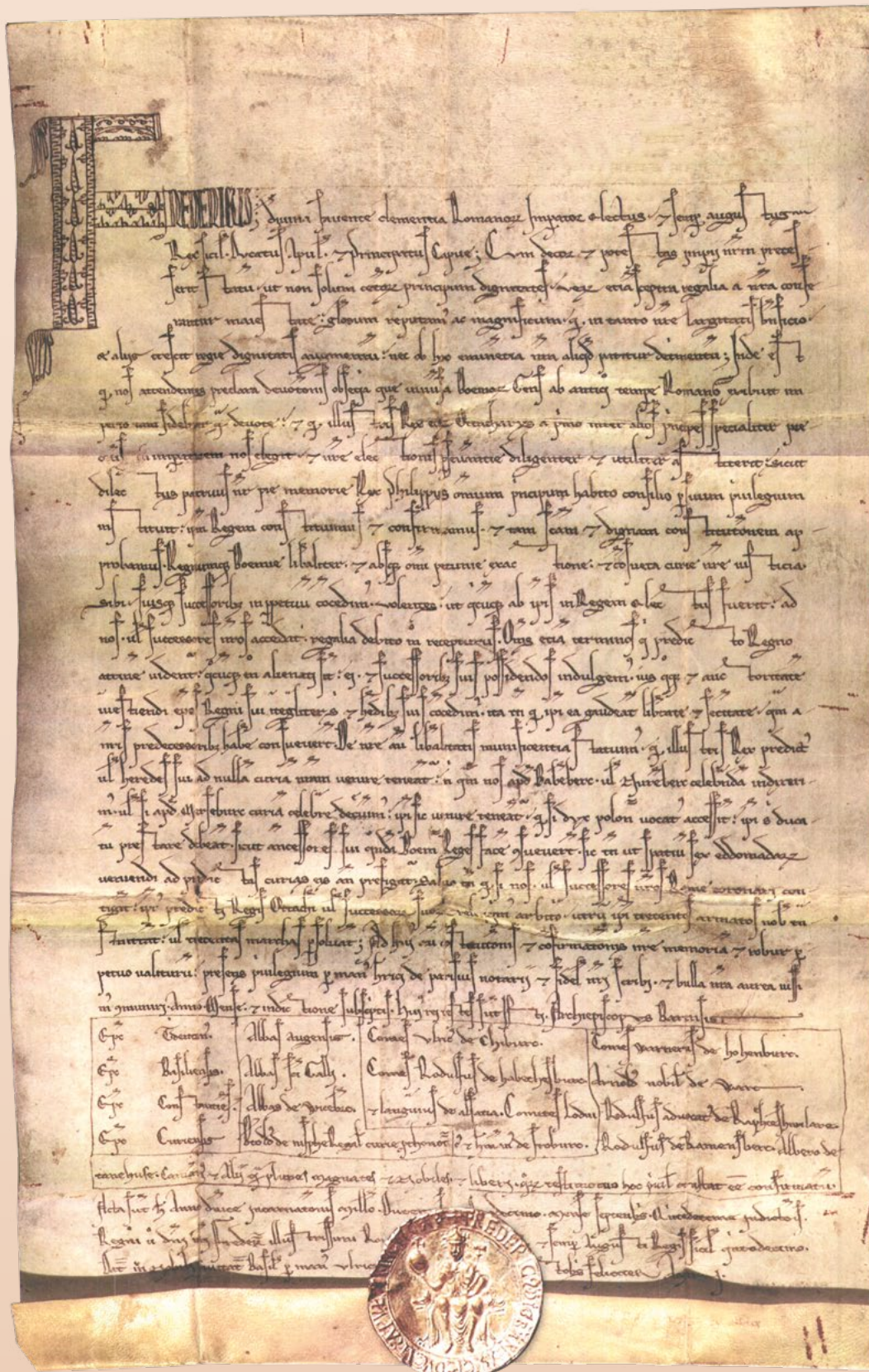
(60 let)

Baron Prášil

21. 9. 1962
premiéra nově
adaptace
českého filmu
Karla Zemana,
v hlavní roli Miloš
Kopecký

Zlatá bula sicilská (810 let)

Bulla Aurea Siciliae je v podstatě soubor tří listin, vydaných Přemyslu Otakarovi I. 26. září 1212 v Basileji budoucím římským králem Fridrichem II. Důvodem byla odměna českému knížeti (1192–1193 a 1197–1198) a třetímu českému králi (1198–1230) za podporu Fridricha v boji o říšskou královskou korunu.

Pojem Zlatá bula sicilská je v odborné i populární literatuře vnímán jako logický soubor tří listin sepsaných v Basileji notářem Jindřichem z Pairis pro Fridricha II. V prvním privilegii sicilský král Fridrich II. Přemyslu Otakarovi I. potvrzuje **královskou hodnost, starší výsady českého panovníka** obdržené od římských králů Filipa Švábského a Oty IV. Brunšvického a **udělení odznaků královské moci** každému, kdo bude zvolen v Čechách. Tak bylo zachováno právo české šlechty na volbu svého panovníka. Dále bylo českému králi potvrzeno **právo uvedení do úřadu pražských a olomouckých biskupů**, se zachováním svobod, které biskupové obdrželi od předchozích římských králů. Český panovník měl být nadále **osvobozen od všech povinností vůči říši**, kromě účasti na říšských sněmech konaných nedaleko Českého království a **povinnosti vypravit na korunovaci římského krále 300 jezdců** nebo zaplatit 300 hřiven stříbra za jejich vypravení. Zlatá bula sicilská potvrzovala také **vnitřní nezávislost českého státu** a jeho **formální začlenění do Svaté říše římské**.

Druhé privilegium je adresované Přemyslu Otakarovi I. a třetí jeho bratřovi Vladislavu Jindřichovi, moravskému markraběti. V podstatě se jedná o **seznam statků a zboží věnovaných Fridrichem II. oběma panovníkům**. Záhadou je pouze formulace ve třetí listině, která Vladislavu Jindřichovi potvrzuje zboží „Mocran et Mocran“ se všemi právy a příslušenstvím. Výkladů je několik, snad se jedná o zahraniční léno nebo, a to je pravděpodobnější, o chybné označení notáře pro Markrabství moravské.

Význam buly je zpravidla spojován s udělením dědičného titulu královské hodnosti. **Skutečnost je ale jiná**. Již privilegium vydané knížeti Vladislavu II. (1158) obsahuje pasáž o dědicích královské hodnosti. Přesto Přemysl Otakar I. musel o dědičnost svého království bojovat. Právní význam buly poklesl čtyři roky po jejím vydání (1216), kdy byla nahrazena Zlatou bulou ulmskou. Neodkazuje se na ni ani Zlatá bula melfská (1231), která potvrzovala uvedení na trůn Václava I. Na významu jí dodala až panovnická koncepce Karla IV., ve snaze navázat na přemyslovskou tradici. Této skutečnosti využil národně obrozenecký proces 19. století, který prohlásil bulu dokladem historického nároku českého národa na vlastní státnost. Tak se Zlatá bula sicilská dostala do školních učebnic i veřejného povědomí. Pokud by se však dochovaly listiny o darování královské hodnosti Filipem Švábským a Otou IV. Brunšvickým, její význam by byl zcela jiný. Faktem zůstává, že originál listiny je uložen v Národním archivu v Praze.

Luděk Sládek

Z Orlova na skok do Brd

Pro turisty i cyklisty ideální místo k výletu, protože se tu dá pohodlně zaparkovat. Ve výchozím bodu je altán s posezením, mapa a dřevěná socha Fabiána, chcete-li Babího Jana, legendárního ducha na Brdech.

Z parkoviště se vydáte po Slaninské cestě (cyklo 8190) k samotě U Slaniny, hájovně s jelení oborou. Zakrátko se napojíte na modrou značku a ta vás dovede k vodní nádrži Pilská s odpočívadlem.

Vodní nádrž Pilská

Jeleni v oboře u hájenky Na Slanině

Dále pokračujete k rozcestníku Nad Pilskou nádrží, kde se dáte vpravo (cyklotrasa 8190) a dojdete na rozcestí Roviny, odkud pokračujete po zelené značce. Projdete okolo několika moc hezkých výhledů na Brdy, pod vrchem Ohrádka a dojdete na rozcestí Nad Slaninou, kde se napojuje modrá značka. Odtud dojdete po zelené z kopce zpět

až na parkoviště. Okruh měří asi deset kilometrů, ale jeho závěrečná pasáž klesání k parkovišti je nevhodná pro kočárky.

-lgs-

foto © Luděk Sládek

 An advertisement for ALPA products. It features a cyclist, a hiker, and a person using a massage gun. The products shown are ALPA FRANCOVKA (LIHOVÝ BYLINNÝ ROZTOK) and ALPA KONOPNÝ GEL (KONOPNÝ GEL). The gel is described as a massage oil with hemp oil and hemp seed oil. The text "RYCHLÁÁÁ ÚLEVÁÁÁ ALPÁÁÁ" is prominently displayed.

www.alpa.cz

**PROTOŽE VÍM,
JAK DŮLEŽITÉ JE
NA SOBĚ STÁLE PRACOVAT,
ŽIJU #PROSTEJINAK**

Jáchym,
evolucionář
a náš pravidelný
návštěvník

**evo
lut
ion**
FESTIVAL

Festival pro všechny, kteří to vidí #ProsteJinak

16. - 18. 9. 2022

**VÝSTAVIŠTĚ PRAHA
HOLEŠOVICE**

www.festivalevolution.cz

Dny evropského dědictví v Kolíně a okolí 10.–18. září 2022

Dny evropského dědictví každoročně v září otevírají veřejnosti brány památek a objektů, včetně těch, které nejsou veřejnosti běžně přístupné.

všechny významné památky a kostely, zejména Bartolomějské návrší, soubor židovských památek Jeruzalém na Labi nebo kolínské vyhlídkové věže – rozhlednu Vodárna, věž Práčovna a zvonici u chrámu sv. Bartoloměje.

Připravena je ale řada zajímavých doprovodných akcí – tematicky zaměřené komentované procházky městem, prohlídky kostelů s výkladem historiků nebo jedinečná šance prozkoumat budovu a zázemí kolínského divadla, jedné z nejvýznamnějších funkcionalistických staveb československé meziválečné divadelní architektury.

Podrobné informace s daty a časy prohlídek najdete na www.historickasidla.cz.

Pokud se do Kolína nedostanete v době konání Dnů evropského dědictví, nevadí, přijďte kdykoliv jindy. Se společnou vstupenkou do devíti kolínských památek máte skvělou příležitost poznat všechny památky za zvýhodněnou cenu. Vstupenka je k dostání v městském i turistickém informačním centru a dále na pokladně Bartolomějského návrší a rozhledny Vodárna. Do akce jsou zapojeny všechny objekty Bartolomějského návrší i Regionálního muzea v Kolíně, synagoga a rozhledny Vodárna i vyhlídková věž Práčovna.

Zveme vás do Kolína na setkání s památkami, architekturou a historií.

www.kolinzije.cz

Královské město Kolín

V Kolíně má tato celostátní akce své pevné místo v kalendáři pořádaných akcí, a i pro letošní rok jsme ve spolupráci s Regionálním muzeem v Kolíně a farnostmi připravili řadu zajímavých akcí, které by

neměly uniknout zájemcům o památky a architekturu ani milovníkům (nejen) kolínské historie.

Za symbolické vstupné 1 Kč nebo zdarma bude možné ve vybraných dnech navštívit

Navštivte ŠKODA Muzeum a výrobní závody ŠKODA AUTO v Mladé Boleslavi a seznamte se s fascinující historií společnosti ŠKODA AUTO sahající až do roku 1895.

Individuální prohlídka je možná kdykoliv v rámci otevírací doby. Prohlídku s průvodcem a exkurzi do výrobních provozů ŠKODA AUTO si rezervujte předem na muzeum.skoda-auto.cz/prohlidky
Otevřeno je denně od 9.00 do 17.00.

Prohlídku muzea je možné spojit s návštěvou **Rodného domu Ferdinanda Porscheho** ve Vratislavicích nad Nisou v rámci kombinovaného vstupného.

sledujte nás nově
i na Facebooku

ŠKODA Muzeum, tř. Václava Klementa 294, Mladá Boleslav
T: +420 326 832 038, E: muzeum@skoda-auto.cz
muzeum.skoda-auto.cz

ŠKODA
SIMPLY CLEVER

**KAPLE
SV. VAVŘINCE
s překvapením
na půdě**

**GALERIE
se stálou
expozičí
z depozitáře**

**KLADENSKÝ
ZÁMEK**

plný zážitků!

**KABINET
FOTOGRAFIE
Jiřího
Hankeho**

**ČASOVÁ OSA
od středověku
po industriál**

**PRO MILOVNÍKY
historie a umění**

**OPATOVA
PRACOVNA
s dobovým
vybavením**

**DŮLNÍ ŠTOLA
o dolování
na Kladensku**

Kralupy nad Vltavou – 120 let od povýšení na město

Začátkem září proběhnou v Kralupech nad Vltavou oslavy 120 let od povýšení na město. Stane se tak v sobotu 10. září na Palackého náměstí.

Z městských oslav

Návštěvníky čeká mimořádně pestrý kulturní program. Kromě hudebního festivalu, na němž se představí několik známých těles (Nezmaři, Gaudeamus – folklorní soubor VŠE Praha, Voxell, PORTLESS), se diváci mohou těšit i na příspěvky od DDM Kralupy či Dechový orchestr ZUŠ Kralupanka. Zajímavou podívanou slibuje i výstava výtvarných prací žáků z projektu Evropa 2050, přičemž autoři nejlepších kreseb si z celkového vyhlášení odnesou hodnotné ceny. Nejmenší návštěvníci se pak mohou těšit na dílničky, fotobox či filmový kvíz.

Centrum Kralup nad Vltavou, srpen 2002

Neméně podstatné výročí, jež bude v souvislosti s programovými body připomenuto, se týká vzpomínek na uplynulých dvacet let od ničivých povodní. Protože se akce zúčastní velká většina přímých aktérů, bude v tomto ohledu o čem povídat. Doprovodný program s obdobnou tematikou zároveň nabídne i ZŠ Komenského, kde se v rámci dne otevřených dveří uskuteční výstava s názvem „Povodně s nadhledem“. Chybět nebudou workshopy a hry spojené s vodním živlem. Kompletní program najdete na webových stránkách.

 **KRALUPY
NAD VLTAVOU**

www.mestokralupy.cz

foto © Město Kralupy nad Vltavou

Babí léto ve vodním mlýně Hoslovice

Pouhých 17 kilometrů od Strakonice se v obci Hoslovice nachází unikátní areál vodního mlýna na horní vodu, jehož návštěva vás přenese do života dob dávno minulých. Kolo mlýna je stále funkční a ve světnici voní čerstvě upečený chléb.

Muzeum středního Pootaví

Strakonice

Vodní mlýn Hoslovice

Tradice ožívají při každé akci, která se ve vodním mlýně koná během sezony. V areálu vodního mlýna najdete hospodářské vybavení i domácí zvířátka.

Mlýn je od roku 2008 národní kulturní památkou.

Tradiční řemeslné akce na mlýně

24. 9. Září, září, na léto jde stáří

22. 10. Podzime, podzime

Otevírací doba

září–říjen | úterý–neděle 9–16 hod.

Muzeum středního Pootaví Strakonice

mobil: +420 731 907 308

e-mail: mlyn@muzeum-st.cz

www.facebook.com/MuzeumStrakonice

www.instagram.com/muzeum.stredniho.pootavi

www.muzeum-st.cz

TĀBORSKĀ ŠETKĀNĪ®

16.–18. září 2022

MICHAL HRŮZA * DAVID KOLLER

TRŽIŠTĚ * RYTÍŘSKÝ TURNAJ * VIDEOMAPPING

HISTORIČNO * KONCERTY * OHŇOSTROJ

tābor

taborskasetkani.eu

Đáblova prdel

Obludiště

rozhodně nevynechejte oblíbený a známý skalní útvar **Đáblova prdel**. Bude se vám líbit 😊.

Léto ještě nekončí ani v Jindřichově Hradci

Přestože škola už začala, léto se ještě nerozloučilo. V Jindřichově Hradci si můžete užít spoustu zábavy, a přidat si tak do sbírky další fajn zážitky.

Interaktivní průvodce v aplikaci Poznej Hradcem

Kolejiště ve Vystavním domě Stará radnice

Poznat další části města, jeho zajímavosti a památky, zabavit děti a ještě něco vyhrát, to je ideální spojení pro rodiny s dětmi. S naším interaktivním průvodcem **Poznej Hradec** se vydáte na vycházkovou trasu městem. Navštívíte 8 TOP míst, tím odhalíte tajemku a jste ve slosování o hodnotné ceny. A takový tablet děti jistě ocení 😊.

Na Jindřichohradeckém zámku můžete až do konce září navštívit výstavu **Kabinety Stuchlé – Kouzelný svět pohyblivých loutek**. Loutkové krasavice tančící charleston či ožívající mořská panna okouzlí nejen děti, ale i jejich rodiče.

V **galerii výstavního domu Stará radnice** vás mile potěší výstava s oblíbenými postavičkami Pat a Mat nebo si můžete v expozici Jindřichohradecké

úzkokolejky vyzkoušet atraktivní kolejiště s krásnou scenérií a rozmanitým železničním provozem.

Tipy na výlety do okolí

Zajděte do místního infocentra a požádejte o **dětského průvodce – Putování Českou Kanadou**. S postavičkami Čendou a Katkou můžete putovat po okolí a za odměny sbírat razítka na vybraných místech určených právě pro děti. Navštívit můžete skvělou **ZOO Na Hrádečku**, kde na vás čeká přes 200 druhů zvířat, nebo si zablblnout v největším habrovém bludišti ve střední Evropě – v **Obludišti** v Dolní Pěně. Můžete se vydat i po stopách loupežníka Grasela nebo slavníckým pohádkovým lesem. Po výšlapu na **rozhlednu U Jakuba**

Tip na akci

3. září se můžete vydat na **Igráčkovu parní jízdu** s místní Jindřichohradeckou úzkokolejkou. Z Jindřichova Hradce pojedete do Černovic u Tábora. Během jízdy s maskotem vás čeká výletnický kvíz, soutěže, dílnička i občerstvení.

Když malí nevědí, velcí poradí...

1. Kolikátý poledník prochází Jindřichovým Hradcem?

- a) 15.
- b) 22.
- c) 1583.

2. Jak se jmenuje rybník uprostřed města Jindřichův Hradec?

- a) Hejtman
- b) Vajgar
- c) Jadran

3. Jak se jmenuje největší mechanický betlém na světě v Muzeu Jindřichohradecka?

- a) Baťův betlém
- b) Třebechovický betlém
- c) Krýzovy jesličky

Své odpovědi nám pošlete do 15. září z www.kampocesku.cz/souteze nebo poštou na adresu redakce. Deset autorů správných odpovědí obdrží od Městského informačního centra Jindřichův Hradec zajímavé ceny.

Informační středisko město Jindřichův Hradec
ul. Panská 136/I, 377 01 Jindřichův Hradec
tel.: +420 384 363 546
e-mail: info@jh.cz
infocentrum.jh.cz

Raďte vstoupit do pohlednice

„Jindrovo“ turistické cíle – znáte ze stránek KAMu. Hrad a zámek, muzea gobelínů, fotografie, Jindřichohradecka i fontánu sv. Floriana, která ale aktuálně nefontánuje. Proto jsem se zaměřil na méně známá místa.

Kostel svatého Václava – kulturní památka – zmiňován již 1399, 1618 vypálen, 1621 obnoven, 1801 téměř zničen požárem, opraven až 1991 a pohřbívalo se tu do konce 19. století. Za zmínku stojí gotický presbytář, socha sv. Václava (1647), náhrobníky s figurálními reliéfy i dva památné stromy.

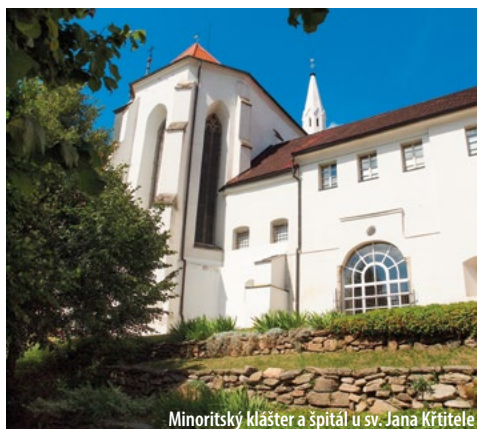
Proboštský chrám Nanebevzetí Panny Marie – pochází z konce 14. století a z jeho věže vidíte na celé město, zvláště na centrum starého města.

Kterak jsem se vydal na Hradec

Rád se toulám ulicemi našich měst a pozoruju, co se kde šustne. Proto když jsem letos nemohl na Šumavu, a kocour Vigo konečně dobral svá antibiotika, má cesta vedla na pár dní do Jindřichova Hradce.

Pohled na zámecký rondel z ulice Pod Hradem

Minoritský klášter a špitál u sv. Jana Křtitele

Proboštský chrám Nanebevzetí Panny Marie s vyhlídkovou věží

Poznal jsem stovky měst – malá i velká, krátká i dlouhá, nafoukaná i ta, kde lišky dávají dobrou noc nebo kde chcipl pes i jeho brácha. Pokud bych měl popsat Jindřichův Hradec, uvedl bych, že je to historicky zajímavé, o památky pečující, čisté, přátelské město, plné současnosti. Okrajové části žijí jiným životem než centrum, ruku v ruce s účelem, kterému slouží. Snad jen chodníky, náměstí a zámecké nádvoří by si zasloužily pevnější obuv.

Kostel sv. Václava | anděl na opuštěném hrobě

Františkánský klášter s kostelem svatě Kateřiny

Sedmý div světa, model v Halikarnassu | realita v Hradci

Františkánský klášter s kostelem sv. Kateřiny – františkáni se objevili v Hradci roku 1457. Aby ne, když jim Jindřich IV. z Hradce daroval nejen pozemky, ale i vystavěl za své klášterní komplex.

Sedmý div světa – vodárenská věž, která jako by z oka vypadla rekonstrukcím mauzolea z Halikarnassu, si tu stojí v komplexu nemocnice.

Jindrova naučná stezka | úzkokolejka v kolik a za kolik – většinu trasy kopíruje stezka tok Hamerského potoka, který napájí oba Vajgary. Úzkokolejkou z MN, zřízenec drah mi vysvětlil, že to je „z malého nádraží“, jsem doputoval do stanice Malý Ratmírov. Odtud po červené značce, kolem mnoha zastavení s naučnými cedulemi, divokou přírodou po polomu, nevhodnou pro kola i kočárky, jsem došel do vsi Jindřiše. Co není jasné na tom, že turistická značka není pro kolisty? Můj údiv tatínek se dvěma syny na kole okořenil větou: „My si to zodpovíme.“ Ptám se v duchu, komu a za kolik? Ale odpovídám si sám, nikomu, kolista je dneska pán. Dieslová úzkokolejná souprava dorazila o 30 minut později, ale kdo by to ve 30 °C řešil? Stejně jako rodiče neřešili své děti, které hlúčely a opotřebovaly vybavení kupé více, než bylo zdrávo.

Zastavení v Jindřišském údolí

Malířka, co město maluje

Vzpomínka na pilota RAF

Momentky z města – abych nezapomněl, mám pro vás několik postřehů, které dokreslují bohatost nabídky města, zavítat sem a poznávat – seznámit se s...

Aplikace Poznej Hradec – když jsem si ji stáhl do mobilu a seznámil se s trasou, která zahrnuje 22 cílů, opustila mě podrážka pravé boty. Nakonec

Připomínka hokejisty Jana Marka

Rybář, co v Nežárce rybaří

jsem zjistil, že lze aplikaci využít i hravě soutěživým způsobem. Navštívit osm cílů, najít tajenku a zahrát si o tablet. Doporučuji, byla to zábava.

Na francouzském boulevardu v Cyclopenzionu Kasper

Cyklopenzion Kasper – tak zní mé doporučení na ubytování v Jindřichově Hradci. Rodinné prostředí, majitel se smyslem pro detail, vysoký standard služeb, skvělá poloha, vinotéka za báječné ceny, terasa s výhledem na Vajgar. Co víc si může jeden přát. Snad jen, brzy na shledanou.

Luděk Sládek

Vlevo Hamerský potok, vpravo červená, NE kolům i kočárkům

Arnošt Vašíček
Operace sfinga

Kniha první
Detektivní případy s puncem nadpřirozena

V pracovně uzamčené zevnitř je nalezena mrtvola úspěšného spisovatele. Na místo přijíždí komisař Marten, aby odhalil příčinu smrti. Netuší ještě, že jde o první ze série tajemných zločinů, které bude mít za úkol rozluštit. Když se v přímém ohrožení ocitne i jeho sestra, začne to být poněkud osobní. Proč mu osud staví do cesty záhadná úmrtí? Může racionálně smýšlející moderní člověk připustit, že existuje něco, co nás přesahuje? Marten má pocit, jako by mu dávala hádanky sama sfinga. Naštěstí nemusí odpovědi hledat sám. Zdá se, že se v jeho okolí pohybuje hned několik neobyčejně schopných jedinců...

První kniha z dvoudílného cyklu záhadných kriminálních případů z pera nejznámějšího českého záhadologa.

Čtyři případy: Vsaď se, že tě zabiju | Svědci ze záhrobí | Saturnův klíč | Vražedný svět

„Případy vedené pod krycím názvem Operace sfinga neměly být nikdy zveřejněny. Většina z nich spolehlivě dokazuje, že hranice mezi přirozeným a nadpřirozeným je někdy velice mlhavá a že obýváme svět, který je daleko tajemnější a podivnější, než jsme ochotni připustit.“ Arnošt Vašíček

? Jedna z tajemných vražd se odehrává poblíž obce Bořitov v Jihomoravském kraji, na kopci zvaném Dubovec. Kopec se nachází:
a) severně od obce
b) jižně od obce
c) nikde, jde o smyšlené jméno

Své odpovědi nám posílejte do 15. září z www.kampocesku.cz/ soutěže nebo poštou na adresu redakce. Tři autoři správných odpovědí obdrží od Edice ČT knižní dárek.

Knihy z Edice ČT zakoupíte v běžné obchodní síti nebo v internetovém knihkupectví České televize eshop.ceskatelevize.cz. Novinky můžete sledovat i na www.facebook.com/ediceCT.

Peter Wohlleben
Tajemné pouto mezi člověkem a přírodou

Peter Wohlleben, lesník a ochránce přírody, odkrývá udivující podobnosti mezi člověkem a přírodou – toto prastaré pouto zůstává dodnes neporušené. Připomíná, že člověk není rostlinám a živočichům nadřazený, nýbrž zůstává stejně jako všechny ostatní druhy součástí úžasného systému, kde na sobě všichni navzájem závisejí a kde se všichni navzájem ovlivňují – a to tuto komplexnímu působení nedokážeme dosud ani zdaleka porozumět.

cena: 369 Kč
www.knihykazda.cz

Iva Petřínová
Hravý průvodce Českem I.

Čekají vás prázdniny nebo volný víkend? Tak nazujte toulavé boty a objevujte spolu se svými dětmi krásy naší vlasti! S tímto hravým průvodcem se z každého výletu stane nezapomenutelný zážitek. Poznáte kraj blanických rytířů, půvaby Šumavy nebo největší skalní město v Evropě. Vydáte se údolím Vydry, do magického ráje poustevníků, za zkamenělou pohádkou, do českého Betléma či za bohem Radegastem. A během putování vás čeká spousta zajímavostí, pověstí, úkolů i kvízů!

cena: 349 Kč
www.albatrosmedia.cz

? Ve kterém českém městě najdete nejstarší kamenný most?
a/ v Písku
b/ v Praze
c/ v Rokycanech

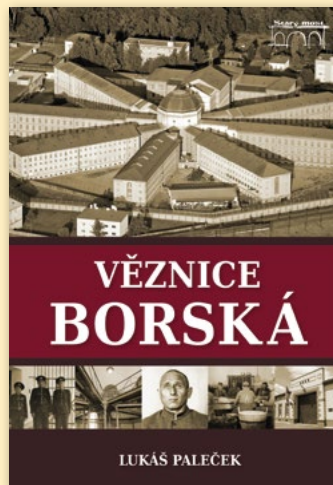
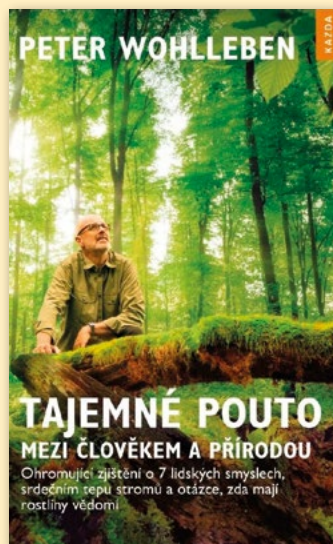
Za správné odpovědi vyhrávají tři výherci knihu **Hravý průvodce Českem. Svě odpovědi nám zašlete do 15. září z www.kampocesku.cz/souteze nebo poštou na adresu redakce. Výherci si ceny vyzvedávají v redakci!**

POZOR: Podmínky soutěže najdete na www.kampocesku.cz/vseobecne-podminky. Nevyzvednuté nebo nepřevzaté ceny výhercem do 30 dnů od jejich zveřejnění propadají bez náhrady.

Lukáš Paleček
Věznice borská

Podrobná historie jedné z nejvýznamnějších a nejznámějších plzeňských budov. Kniha popisuje její výstavbu, první vězňe, zázemí věznice, ale také slavné útoky, známé politické vězňe i její chmurnou historii – politické procesy z padesátých let.

cena: 149 Kč
www.starymost.cz

Připravila: Alice Brabrová (brabrova@kampocesku.cz)

Šumavské trojhradí

Šumavské trojhradí je pojem, který formují tři významné gotické hrady na úpatí Šumavy. Geograficky tyto tři hrady, jako tři strážní body, tvoří trojúhelník, v jehož středu se nachází město Sušice.

Hrad Kašperk

Hrad Velhartice

Hrad Rabí

Kašperk je nejvýše položeným královským hradem v Čechách – 886 m n. m. **Rabí** je nejrozsáhlejším a patří k nejkvalitnějším českým hradům. **Velhartice** platí za nejromantičtější hrad a zámek na Šumavě, pyšní se gotickým mostem, unikátním v celé Evropě. Dějiny každého z hradů doprovází silný a dramatický příběh. Hrad Kašperk, postavený Karlem IV., byl dějištěm tajemných a strašidelných příběhů. Hrad Velhartice, významné šlechtické sídlo, kdysi tajně uchovával korunační klenoty. Hrad Rabí se stal místem dramatických obléhání, kde vojevůdce Jan Žižka přišel o druhé oko. Prohlídkové okruhy objektů a řada kulturních programů lákají návštěvníky neustále.

Výchozím bodem pro návštěvu Šumavského trojhradí je bývalé královské město **Sušice**, proslavené výrobou sirek. S historií města se seznámíte v Muzeu Šumavy, kde je k vidění i mechanický betlém, jehož předlohou byly významné budovy města a další šumavské stavby. Městem vás provede Naučná stezka Město královské, spojující historické jádro a cenné pamětihodnosti. Nad městem se tyčí dvě dominanty, kaple Anděla Strážce, kam se dostanete z centra po křížové cestě, a rozhledna Svatobor, dostupná z centra po červené značce.

Nezapomeňte na sušickou pavučinu, nejkrásnější procházky městem a okolím. Každá z osmi naučných stezek je tematicky zaměřena a značena

barevnou pavučinou. Cestou k obci Žihobce vás okouzlí kraj, kterým vás provede kněžna Káča, původem místní prostá dívka, která se stala ženou knížete. Je tu Muzeum Lamberská stezka, v prostředí zámku a anglického parku se seznámíte s historií šlechtického rodu Lamberků a součástí parku je naučná stezka Netopýřím parkem, Lamberskovo lože a dětské hřiště.

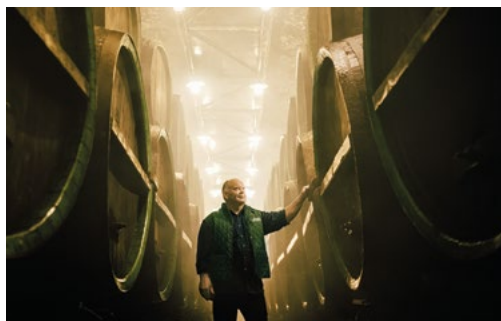
Šumavské trojhradí a město Sušice, klenot na řece Otavě, jsou místem, odkud se vám nebude chtít odjíždět.

 PLZEŇSKÝ KRAJ

Více na
www.trojhradi.cz
www.turisturaj.cz

foto © V. Motejl

POZNEJTE PLZEŇSKOU PIVOVARSKOU LEGENDU

V pivovaru Plzeňský Prazdroj vaří nejen pivo, které zná celý svět, ale nabízí i spoustu zážitků, na které budete rádi a dlouho vzpomínat.

Poznejte příběh jedinečného piva, které inspirovalo celý svět, na prohlídkové trase Pilsner Urquell. Projděte se autentickými místy pivovaru, zjistíte, z jakých surovin se slavný ležák vyrábí, a nahlédnete i do samotného srdce pivovaru, do historické a současné varny. Vrcholem prohlídky je degustace nefiltrovaného a nepasterizovaného piva Pilsner Urquell načepovaného přímo z ležáckých dubových sudů v historických sklepech.

Nebo využijte nabídky zážitkových programů, které pivovar nabízí. Postavte se sami přímo za výčep nebo poseďte s přáteli na šalaně v pivovarských sklepech s pivem čepovaným přímo z ležáckého sudu.

Prohlídky i zážitkové programy rezervujte na e-mailu reservations@asahibeer.cz nebo na telefonním čísle +420 377 062 888. Více informací najdete na www.prazdrojvisit.cz.

PŘIJEĎTE ZA KOZLEM DO PIVOVARU

Příběh malebného pivovaru, který se nachází jen 15 kilometrů od Prahy, se začal psát už roku 1871 díky významnému průmyslníkovi své doby – baronu Františku Ringhofferovi II.

Nenechte si ujít prohlídky pivovaru, během nichž můžete nahlédnout pod pokličku samotným sládkům a pozdravit se osobně s kozlem Oldou. Anebo se v sobotu vydejte přímo z Prahy do Velkých Popovic motorákem Kozel expres. V nabídce pro opravdové milovníky Kozla samozřejmě nechybí ani oblíbená škola čepování piva.

Objednejte si zážitek: +420 323 683 425
nebo napište na exkurze@kozecel.cz.
Více informací na www.kozecel.cz.

ZAŽIJTE HOŘKÝ PIVOVAR RADEGAST

Prohlídka jednoho z nejmodernějších pivovarů v České republice, kde se osvěžíte správně hořkým pivem, stojí za to!

Nahlédněte do historie i současnosti výroby piva Radegast. Základní kámen byl v Nošovicích položen v roce 1966, první várku piva uvařil sládek Jaromír Franzl o čtyři roky později. Právě on vtiskl Radegastu charakteristickou výraznou hořkost, která od té doby správně hořké pivo z Nošovic odlišuje od ostatních piv na trhu.

Pro zvědavé skupinky přátel či kolegů je přímo v pivovaru k dispozici také Radegastova škola čepování, během které odhalíte tajemství čepování piva. Zábavnou formou vám budou představeny správné zásady péče o pivo, které by měl znát každý hospodský.

Objednejte si zážitek: +420 558 602 566 nebo napište na: exkurze@radegast.cz. Více informací na www.radegast.cz.

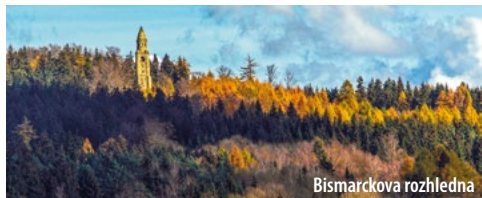
ALKOHOL ZA VOLANT NEPATŘÍ
www.napivosrozumem.cz

Rozhledna na vrchu Háj

Naší nejzápadnější rozhlednou je ta Bismarckova na vrchu Háj u Aše. Žulová vyhlídková věž, sahající do výšky 34 metrů, letos slaví 120 let od zahájení stavby.

Bismarckova rozhledna

Proto, aby se vám otevřel výhled na celé Ašsko i dál, postačí zdolat přesně 122 kamenných schodů. Po vystoupení až na samotnou špičku rozhledny uvidíte jako na dlaní nejen celou Aš, ale i chebskou Zelenou horu, šumavský Špičák a Klínovec v Krušných horách. Jen o pár kroků níže v centru Aše v sadech Míru proběhne od 3. 9. do 17. 9. 2022 mezinárodní sochařské sympozium Kořeny. Tam sochaři vytvoří nová kamenná díla, a to přímo před zraky diváků. Další informace naleznete na webu www.info-as.cz/150let.

www.info-as.cz

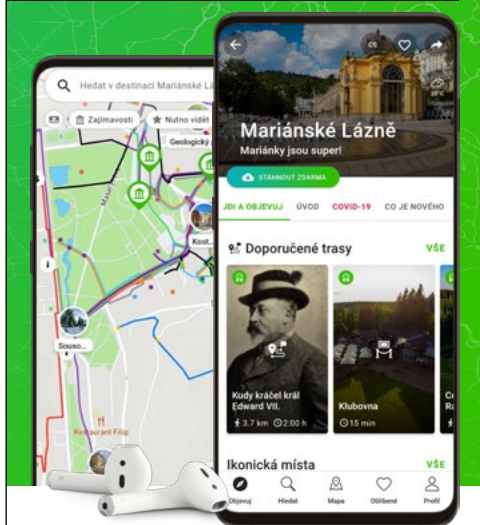
foto a text © Informační centrum Aš

SmartGuide

Objevte, kudy kráčil král Edward VII.

OFICIÁLNÍ PRŮVODCE

Pro získání aplikace naskenujte QR kód nebo zadejte do prohlížeče v telefonu: <https://get.smart-guide.org/KralEdward>

Náměstí Krále Jiřího z Poděbrad

Cheb zazáří v září

V týdnu 4.–11. září 2022 proběhnou v Chebu velkolepé oslavy 700. výročí zástavy Chebska českému králi Janu Lucemburskému, v rámci kterých se uskuteční slavnostní Národní zahájení EHD. Program oslav je bohatý, ponese se v duchu tradice lidových řemesel a historie města, uchovaných v kronikách i památkách.

Srdčně všechny zveme a nabízíme ochutnávku připravovaných akcí:

4.–11. září v kostele sv. Kláry – výstava replik korunovačních klenotů

10.–30. září v křížové chodbě františkánského kláštera – výstava Nositelé tradic lidových řemesel

10. září **Národní zahájení Dnů evropského historického dědictví** – celodenní slavnosti s tržičkou, historickým průvodem, koncerty a videomappingem, v Turistickém infocentru výstava dvou kronik – městské z let 1743–1748 a kroniky posledního chebského kata Karla Husa, v Galerii výtvarného umění k zhlédnutí vzácná chebská gotická procesní monstrance, v sýpce městského dvora tesařská dílna a vernisáž výstavy modelů Zmenšený svět historických krovů

10.–11. září v areálu Kraljinka Festival piva s kulturním programem

European Heritage Days
Journées européennes du patrimoine

EUROPEAN HERITAGE DAYS

DNY EVROPSKÉHO DĚDICTVÍ

10.–18. září 2022
Téma: Udržitelné památky

Národní zahájení: 9. a 10. září 2022 v Chebu

Dny evropského dědictví každoročně otevírají po celé České republice nejširší veřejnosti brány nejzajímavějších památek, budov, objektů a prostor, včetně těch, které jsou jinak zčásti nebo zcela nepřístupné.

www.ehd.cz

Špálíček

Turistické infocentrum Cheb
e-mail: infocentrum@cheb.cz
www.ehd.cheb.cz
www.cheb.cz

Tiské stěny

Děčínský Sněžník – rozhledna

České Švýcarsko

Ústecký kraj představuje půvaby Českého Švýcarska v podobě skal, kaňonů, roklí, vyhlídek, rozhleden i produktů oceněných regionální značkou.

Královstvím skal, kaňonů a roklí

Kouzelník čas vytvořil za miliony let z pískovcového monolitu fantastně a neuvěřitelně tvarovaná skalní města, osamělé jehly a věže, důstojné stěny strážící nejkrásnější říční údolí Evropy, Labský kaňon, pukliny a soutěsky. **Tiské stěny** jsou pískovcové skalní město poblíž Tisí u Ústí nad Labem, které si zahrálo ve známém filmu Letopisy Narnie.

Rozhlédnout se a užasnout...

Pestrá všehochoť rozhleden

Málokde v Česku najdete tolik rozhleden jako právě v Ústeckém kraji. Mnohé z nich jsou pamětnice okrašlovacích spolků z konce 19. století, ale k výhledům vás pozvou i rozhledny staré jen pár

Rozhledna Růženka

let. Je úchvatné dívat se ze stolové hory **Děčínské-ho Sněžníku**, který připomíná šachovou figurku věže. Na dně tichých roklí tu spí mlha, která po ránu přikrývá celou krajinu, nad kterou se tyčí skalní vyhlídky Jetřichovických stěn. Úchvatné výhledy nabízí Mariina vyhlídka, ale také rozhledna **Růženka** na Růžovském vrchu, pyšníci se přezdívkou Děčínská Fudžijama. Trojici vyhlídek doplňuje i jedna skalní, a to Vilemínina vyhlídka. Nejstarší vyhlídka

Belvedér je přístupná z Labské stráně, nabízí výhledy na Labský kaňon i saské stolové hory.

Rozhledny Jedlová a Tanečnice nelze při toulkách Českým Švýcarskem opomenout. Okouzující atmosféru má Dolský mlýn, kde se natáčela Pyšná princezna. **Kyjovské údolí** řeky Křinice je

Rozhledna Tanečnice

Rozhledna Jedlová

stranou hlavních turistických tras, avšak nabízí plno naučných stezek a cyklotras mezi pískovcovými skalami. Naleznete zde jeskyně s poetickými názvy jako Jeskyně víl a Vinný sklep. To všechno zdobí korálky lidové architektury, jedinečné podstávkové domy i stovky drobných sakrálních památek, výklenkových kaplí i prostých obrázků ve skalách. Je vlastně s podivem, že se tolik krásy vejde na tak malý kus země.

Jak chutná a voní země skal a roklí... Regionální značka Českého Švýcarska

Poznávat skalní krajinu Českého Švýcarska je možné na sto způsobů. Jedním z nich je vydat se

Kyjovské údolí

po stopách lidí, kteří tu vyrábějí věci z darů země. Můžete tu ochutnat perníčky, sušenky, džemy nebo sirupy z Kytlic, ovocné destiláty a likéry z Dolního Podluží, zvěřinové dobroty z Dolní Poustevny, sušenky, cidre nebo med z Rumburku, děčínské džemy, sirupy, čokoládu nebo pálenku z jeřabin, pivní lupínky z Mezní Louky, hřenský sirup z jehličí, med z Brtníků nebo sýry, máslo, tvaroh či jedinečné zákusky z Varnsdorfu. Objevte ale také mýdla, nože, šperky, dřevěné a textilní dekorace, keramiku

či dokonce dřevěné uhlí, anebo vyrazte na certifikované akce, výlety či slavnosti. Certifikované výrobky zakoupíte v Domě Českého Švýcarska v Krásné Lípě nebo v e-shopu www.ceskesvycarsko.cz.

Více tipů na akce, výlety a dovolenou v Ústeckém kraji najdete na webových stránkách.

Brána do Čech
www.branadocech.cz

www.branadocech.cz

Vinobraní ve Stranné

Obec Březno zve všechny milovníky vín 1. října na vinobraní ve Stranné, kde se vinná réva pěstovala již od 13. století. Ochutnat můžete zdejší produkci vinařství Hlava, vinařství Němeček a Vičické vinařství Mikulášek.

Jako host na vinobraní vystoupí se svou cimbálkou Jožka Šmukař, známý z dechové kapely Moravanka Jana Slabáka, a nabídne k prodeji i své vlastní víno. Zachutná návštěvníkům víno od místních, či z Moravy? Nebude chybět ani burčák obsahující chuťově harmonický poměr alkoholu, cukru a kyselin. Ochutnáte sýry, ovocné mošty a dobová jídla. Kyvadlová doprava z Března je zajištěna.

Infocentrum
 Štefánikova 82, 431 45 Březno
 mobil: +420 607 028 661
 e-mail: infocentrum@obecbrezno.cz
 www.obecbrezno.cz

text a foto © Obec Březno

Kdo zavítá na Slavnosti pastvin, může potkat i tajemného strážce hor

Objevovat krásy Českého středohoří můžete celoročně. Slavnosti pastvin se tu ale konají jen jednou za rok. Nenechte si je proto ujít.

Pátý ročník celodenních slavností proběhne v sobotu 3. 9. v obci Hlinná u Litoměřic. Pořádá je Agentura ochrany přírody a krajiny ČR, RP Správa CHKO České středohoří a obec Hlinná. Jedinečnost celé akce potvrzuje i udělení známky ČESKÉ STŘEDOHOŘÍ regionální produkt®.

Užijete si tu plno zábavy a něco se i dozvíte. Projít si tu můžete tradiční zážitkově-naučný okruh, který vás provede přírodou vrchu Hradiště. Zaměřený je hlavně na děti. Když na stanovištích splní všechny úkoly, odnesou si krásnou odměnu. Připravený je také bohatý doprovodný program, třeba jarmark, loutkové představení pro děti nebo ochutnávky místních specialit. K tanci i poslechu vám zahraje živá muzika. Těšit se můžete i na ukázky pasení ovcí za pomoci ovčáckých psů, lidových řemesel nebo rytířských soubojů.

A jestli se na slavnostech objeví i zdejší strážce hor – Středohoř? To zjistíte jediné tehdy, když sem přijedete. O Středohoři se říká, že na nedalekém vrchu Hradiště ukryl svůj poklad.

Slavnosti jsou pro všechny zdarma včetně kyvadlové dopravy z Litoměřic na Hlinnou a zpět.

První autobus z Litoměřic vyjíždí v 9.30 hod., poslední z Hlinné v 16.45 hod.

www.nature.cz
 www.lifecs.cz

foto © Lucie Benešová

Dny Evropského dědictví v Klášterci nad Ohří

Přijměte naše pozvání do města Klášterce nad Ohří, perly Podkrušnohoří, města porcelánu, kde vznikla v roce 1794 jedna z nejstarších porcelánek v Evropě. Najdete nás na rozhraní Krušných a Doupovských hor v severozápadních Čechách v malebném údolí řeky Ohře. A také letos můžete v našem městě využít toho, že se vám otevrou dveře našich památek!

Celoevropský projekt Dny evropského dědictví (European Heritage Days – EHD) organizuje v České republice dobrovolná, zájmová, nestranná a nevládní organizace Sdružení historických sídel Čech, Moravy a Slezska. Jeho hlavní myšlenkou je neformálně si uvědomovat kořeny našich národních identit a ochraňovat kulturní odkaz našich předků.

A na co se můžete těšit v Klášterci nad Ohří a jeho okolí?

Například na komentovanou prohlídku barokních výklenkových kaplí Sedm Bolestí Panny Marie. V kostýmu vás provede sám hrabě Michael Oswald Thun a dozvíte se o historii kaplí, a také o rodu Thunů. Vystoupat můžete také na naši radniční věž, která není běžně přístupná. Veřejnosti ji v rámci Dnů evropského dědictví zpřístupníme, avšak v omezeném počtu lidí na rezervaci v turistickém informačním centru. Z radniční věže je

překrásný pohled na Krušné hory, Doupovské vrchy, hrad Šumburk a his-

torickou část města včetně zámku a zámeckého parku.

Další památkou, kterou vám v rámci EHD můžeme představit, je hrad Lestkov. I tady na vás bude čekat komentovaná prohlídka. O historii hradu se

dozvíte přímo od jeho majitele a řekne vám také něco o obnově této zříceniny. Čeká na vás i překvapení!

A nakonec nesmí samozřejmě chybět ani prohlídka našeho „městského“ hradu Šumburk. Dozvíte se o historii hradu, jeho majitelích, ale i zajímavosti zdejší geologie. A i na Šumburku bude možnost opéct si špekáčky.

Turistické informační centrum
 nám. Dr. E. Beneše 85
 431 51 Klášterec nad Ohří
 tel.: +420 474 359 687
 e-mail: icklasterec@muklasterec.cz
 www.klasterec.cz

text a foto © město Klášterec nad Ohří, Mgr. Lenka Fricová

22. Svatováclavské vinobraní

sobota 24. září 2022 od 10 hodin
františkánská zahrada v Kadani
od 9 hodin mše svatá v kostele Čtrnácti svatých pomocníků

www.kultura-kadan.cz

K Kulturní
zařízení Kadaň

SKUPINA ČEZ

TOYODA GOSEI

Velký Špičák

Ve střední části Krušných hor stojí za výšlap Velký Špičák – 965 m n. m., ležící přibližně 3 km severovýchodně od obce Kovářská.

Pohled k Jelení hoře a Přisečnický vrch

Jde o pozůstatek neovulkanického tělesa, v jehož podloží se nachází nefelinit, hornina podobná čediči, mající sloupcovitou odlučnost. To je patrné v místech původního lomu na západním úbočí této kupy. Na vrchol vede z jihovýchodní strany Naučná stezka Velký Špičák, která na 7 informačních tabulích seznamuje návštěvníky s obnovou lesa. V textu je zmíněna letecká bitva nad Kovářskou z 11. 9. 1944. Z vrcholu dohlédnete na Jelení horu, Mědník, Meluzínu, Klínovec, Fichtelberg, Bärenstein a další místa.

Miroslav Foltýn

foto © autor

Návštěva Litoměřic se vyplatí

Náš tip jsou Litoměřice, které patří k nejkrásnějším městům v ČR. Tvrdí to i prestižní britský cestovatelský web Culturetrip.com. Ten město, lemované Českým středohořím a z druhé strany soutokem řek Labe a Ohře, zařadil mezi desítku nejkrásnějších měst, která stojí za to v Čechách navštívit.

Máte děti? Litoměřice zvou do galerie loutek, Dílny ručního papíru, Minimuzea a kouzelného světa železnice, na výlet lodí Porta Bohemica nebo na letní koupaliště s tobogánem, skluzavkami, minigolfem a několika sportovišti.

Obdivujete památky? Turistický produkt Okruh církevní památky a vyhlídky Litoměřic přibližuje bohatou historii unikátních staveb. Díky voucheru navštívíte až šest míst a závěrem získáte odměnu.

Jste vášnivým cyklistou? Pro rodiny s dětmi je tu Labská cyklostezka. Milovníci adrenalinu mohou do kopců Českého středohoří s kouzelnými výhledy. K dispozici je i cyklobus.

Preferujete gurmánské zážitky a zábavu? V Litoměřicích se vaří pivo, vyrábí víno a praží čerstvá káva. V centru města objevíte stylové restaurace, vinotéky i kavárny. Pobaví vás úniková hra, studium

virtuální reality a mnoho dalšího.

Chcete domů odjíždět se super zážitky a s pocitem, že jste ušetřili? Pak je šitá na míru právě vám

Mírové náměstí s věží Kalich

bonusová knížka Vychutnejte si Litoměřice. Za symbolickou cenu nabízí slevy na gurmánské, kulturní i sportovní zážitky. Díky ní ušetříte při nákupu vstupenek i ubytování.

Prostě Litoměřice se fakt vyplatí.

<https://www.litomerice.cz/bonusova-knizka>

Litoměřice

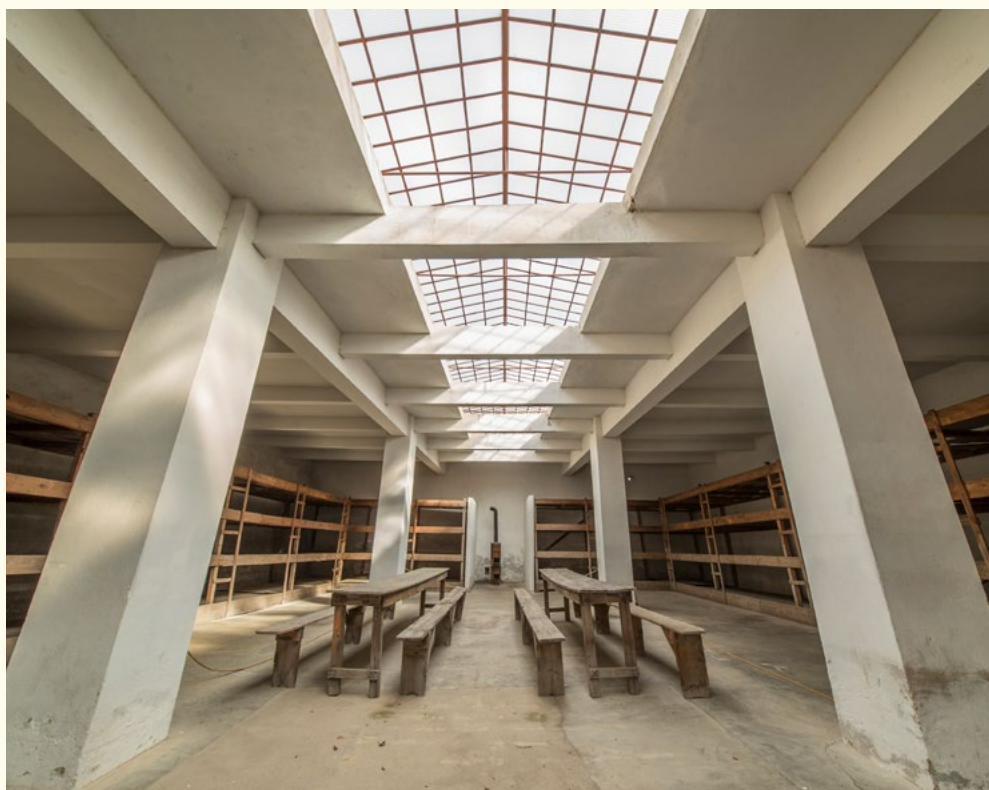
www.litomerice.cz

Památník Terezín, národní kulturní památka

na místech utrpení desetitisíců lidí v letech nacistické okupace již od roku 1941 a jedinečná paměťová instituce svého druhu v ČR.

Nedaleko soutoku Ohře a Labe leží pevnost Terezín. Původně vojenská stavba byla postavena ke konci 18. století. Tvořila ji Hlavní pevnost – dnešní město, a Malá pevnost. Tragickou kapitolou její historie bylo období druhé světové války. V rámci nacistické politiky tzv. „konečného řešení židovské otázky“ bylo v Terezíně – Hlavní pevnosti zřízeno ghetto – sběrný a průchozí tábor pro židovské obyvatelstvo před jeho deportací do vyhlazovacích táborů na východě. Malá pevnost vedle toho sloužila jako vězení pražského gestapa, zejména pro příslušníky domácího odboje.

Objekty Památníku Terezín přístupné návštěvníkům

Malá pevnost: věznic gestapa • Národní hřbitov
Město Terezín: židovské ghetto • Muzeum ghetta • bývalá Magdeburská kasárna • Židovská modlitebna • Kolumbárium a ústřední márníce ghetta • Židovský hřbitov s krematoriem

Návštěvu lze absolvovat individuálně a bez předchozího objednání nebo v rámci prohlídky s průvodcem.

Prohlídky s průvodcem

První okruh: Malá pevnost (75 minut)

Druhý okruh: objekty bývalého ghetta Terezín (120 minut)

Rezervace prohlídek

www.pamatnik-terezin/rezervace
tel.: +420 416 724 535

Kromě stálých expozic

čeká na návštěvníky mnoho krátkodobých výstav ve třech výstavních prostorech:

Cely IV. dvora Malé pevnosti

Výstavy k 75. výročí vzniku Památníku Terezín

Předsálí kina Malé pevnosti

7 v říjnu – výtvarná výstava skupiny českých umělců působících v letech 1939–1941

Předsálí kina Muzea ghetta

Kurt Epstein – dokumentární výstava o rodákově z Roudnice nad Labem, vězněném v Terezíně a v Osvětimi

Otvírací doba

V hlavní návštěvnícké sezoně – do přechodu na zimní čas: denně od 8 do 18 hodin.

Památník Terezín
Principova alej 304, 411 55 Terezín
tel.: +420 416 782 225
e-mail: pamatnik@pamatnik-terezin.cz
www.pamatnik-terezin.cz

Rozhledna na Andrlové chlumu

Projděte se (nejen) po památkách

Město Ústí nad Orlicí je oblíbeným turistickým cílem regionu Orlicko-Třebovsko. Své si zde najdou milovníci cyklistiky, zábavy i historie. Najdete zde hned několik památkových objektů a jednu národní kulturní památku.

Dominantou centra města je kostel Nanebevzetí Panny Marie. Ten je vystavěn v barokním slohu a uvnitř najdete obraz Ústecké madony, krásné stropní malby a barevná vitrážová okna. Součástí farního areálu je kromě kostela a děkanství také park s netradiční meditační kaplí sv. Jana Pavla II.

Další památkou je budova radnice na náměstí. Její dnešní podoba je z roku 1723, kdy byla po velkém požáru

Hernychova vila – zahrada

Radnice na Mírovém náměstí

Centrum města

Mírové náměstí

města vystavěna nová budova s hodinovou věží. Také dnes zde má sídlo vedení města.

Do výčtu památkových objektů ve městě je nutné zařadit také budovu Hernychovy vily z roku 1907. Jako sídlo textilního továrníka zastupuje v seznamu památek secese ve svém plném rozkvětu včetně přilehlé udržované zahrady. V budově dnes najdete expozice městského muzea a stylovou restauraci s venkovním posezením.

Chloubou města je pak národní kulturní památka, funkcionalistické Roškotovo divadlo. Nese jméno Kamila Roškota, autora jeho architektonického návrhu. Jako divadelní a kulturní stánek slouží budova nepřetržitě od roku 1936. S přilehlým parkem tak tvoří kulturní centrum města, kde se odehrávají kulturní a společenské akce.

Více můžete krásy města poznat při procházce po turistickém okruhu. Provede vás nejen centrem města, ale také jeho okolím. Celý okruh je dlouhý zhruba 13 km a čítá 12 zastavení. Navštívit tak můžete např. rozhlednu nad městem a pokochat se výhledem na podzimně zbarvující se krajinu.

[ou] Město Ústí nad Orlicí

Turistické informační centrum
Sychrova 16, 562 24 Ústí nad Orlicí
tel.: +420 465 514 271
e-mail: ic@muuo.cz
www.ic.ustinadorlici.cz
www.poznejustinadorlici.cz

PLANETÁRIUM
OSTRAVA

Vaše okno do vesmíru!

www.planetariumostrava.cz

VŠB TECHNICKÁ
UNIVERZITA
OSTRAVA | HORNICKO
GEOLOGICKÁ
FAKULTA | PLANETÁRIUM
OSTRAVA

• Třebíč

Ochutnejte
Třebíč

město kultury a památek

www.visittrebic.eu

Ochutnejte Třebíč a přivoňte si k historii

Zavítejte do Třebíče, města památek UNESCO a kultury. V židovské čtvrti si zajistě s rodinou i přáteli vychutnáte nejen kávu dle svého výběru, ale také domácí zákusky, židovské cukroví, a dokonce i košer víno i zdejší whisky a likéry. V synagoze vás průvodci seznámí s příběhy místní židovské komunity a díky velkému modelu židovského města se proletíte časem. Hned vedle synagogy stojí rozhodně za návštěvu expozice Děti Antonína Kaliny. Dozvíte se o „třebíčském Wintonovi“ který zachránil v koncentračním táboře stovky dětí a nikdy o tom nikomu neřekl. Krásnou procházkou se dostanete na židovský hřbitov, který je součástí památek UNESCO v Třebíči.

Židovská čtvrť plná zážitků

Chcete-li proložit poznání se zábavou, navštivte třebíčskou Mozkohernu v židovské čtvrti. Nejen díky mozkohračkám a neurotechnologím se váš výlet do Třebíče stane nezapomenutelným. Nejen dětem se bude líbit pátrací hra Třebíčský machzor, kterou najdete v aplikaci Skryté příběhy. Machzor je židovská modlitební kniha, která je nyní uložena v Židovské muzeu v Praze. Hra vás provede Třebíčí a vaším průvodcem bude Issac Silberstein. Chcete-li nahlédnout do židovské kuchyně a ložnice, navštivte Dům Seligmanna Bauera.

Historie, která bude bavit i děti

Bazilika sv. Prokopa, která se nachází v areálu zámku, vás jistě ohromí. Nenechte si ujít komentovanou prohlídku, průvodce vás vezme i do krypty. Letošní novinkou je nová prohlídková trasa, která vás zavede ke královskému nástroji – chrámovým varhanám. Chybět nebudou ani poslechové ukázky základních rejstříků a zvuková ukázka. V areálu se nachází interaktivní expozice Cesty časem, která bude bavit především děti. Vyzkouší si stará řemesla a hlavně – na vše si zde mohou sáhnout a prozkoumat.

Památky UNESCO propojují v Třebíči naučná stezka Po stopách opatů a rabinů odhalující příběhy ze života obou náboženských komunit po staletí žijících ve městě v těsném sousedství. Spojte poznání a pohyb na čerstvém vzduchu. Těšíme se na vás!

www.visittrebic.eu

Výstup byl vytvořen v rámci projektu „Rozvoj a propagace destinace Třebíčsko – moravská Vysočina“ realizovaného za přispění prostředků státního rozpočtu České republiky z programu Ministerstva pro místní rozvoj.

KROMĚŘÍŽÍ PO SVÝCH

SÉRIE TEMATICKÝCH
PROCHÁZEK PO KROMĚŘÍŽÍ
PŘEDSTAVUJÍCÍ ZAJÍMAVÁ
MÍSTA A ZÁKOUTÍ,
KTERÁ MAJÍ SVÉ KOUZLO
A HISTORII.

trasy v centru města pro
všechny věkové kategorie
praktická mapa s popisem
míst, jimiž trasa prochází
délka max. 2 km,
30–50 minut

 MĚSTO
KROMĚŘÍŽ

www.kromeriz.eu

Po stopách židovské historie	Kostely tvořící tvář města	Arcibiskupský zámek a zahrady	Dětská výprava za poznáním	Kde se pivo vaří...	Místa a osobnosti vojenské minulosti
------------------------------	----------------------------	-------------------------------	----------------------------	---------------------	--------------------------------------

 PLANETÁRIUM
OSTRAVA

Těšíme se na Vás!

www.planetariumostrava.cz

VŠB TECHNICKÁ UNIVERZITA OSTRAVA | HORNICKO GEOLOGICKÁ FAKULTA | PLANETÁRIUM OSTRAVA

Kolem Baťova kanálu a řeky Moravy po nových cyklostezkách

Trnavský samosprávný kraj, Dobrovolný svazek obcí Obce pro Baťův kanál a Jihomoravský kraj realizují projekt „Podpora budování bezpečné infrastruktury pro cyklisty a její propagace v rámci přeshraniční spolupráce JMK a TTSK“, který je spolufinancovaný z programu INTERREG V-A SR-ČR 2014-2020.

Projekt je zaměřen na zachování, ochranu, podporu a rozvoj přírodního a kulturního dědictví příhraničních regionů na moravské (Slovácko a Hornácko) a slovenské straně (Záhorie, Bílé Karpaty) s cílem oslovit obyvatele a návštěvníky tohoto regionu. Cyklisty bude hlavně zajímat nový povrch cyklostezek v délce 6,1 km v úseku od mostu přes řeku

Moravu, kde vede silnice I/51, a dále po protipovodňové hrázi řeky Moravy (od Hodonína po slovenské straně) do přístaviště na Baťově kanálu ve Skalici a v délce 3,5 km v úseku od křížení Baťova kanálu s říčkou Veličkou po zpevněnou plochu v areálu přístavu Petrov. K propagaci aktivit projektu budou společně zpracovány a vytištěny informační brožury

s tipy na cyklovýlety a vytvořená cyklomapa se zaměřením informovat o méně známých atrakcích v celé příhraniční oblasti, kterou spojuje Baťův kanál a řeka Morava. V březnu 2022 byl projekt propagován na veletrhu FOR BIKES v Praze, který navštívilo přes patnáct tisíc návštěvníků během tří vystavovatelských dnů. Jihomoravský kraj jako hlavní přeshraniční partner realizuje monitoring pohybu cyklistů na cyklotrasách v proflech přeshraničních tras, tras podél Baťova kanálu, Moravské cyklostezky a trasy EuroVelo 4. Výstupem jsou statistické údaje o návštěvnosti cyklistů konkrétních míst a cyklotras, které pomáhají zjišťovat, jak se rozvíjí v území cestovní ruch. Na začátku měsíce října 2022 bude pořádán ve spolupráci všech projektových partnerů dvoudenní cykloworkshop v projektovém území, kterého se zúčastní zástupci soukromého i veřejného sektoru z moravsko-slovenského příhraničí. Účastníkům budou prezentovány výstupy projektu v reálném prostředí. Cílem je seznámit laickou i odbornou veřejnost s dosaženými a prakticky využitelnými výstupy projektu. O plánovaném workshopu naleznete další informace v připravované inzerci vánočního speciálu magazínu KAM po Česku.

www.jmk.cz

Emilova Dana (100 let)

Je to příběh jako z pohádky. Žili byli princezna a princ, kteří se narodili ve stejný rok a stejný den. Zamílovali se a šťastně spolu žili až do smrti.

Manželé Zátokovi na OH 1952 v Helsinkách

Dana Zátoková, 2012

Navíc k tomu přidali zlaté olympijské medaile ve stejný den pár hodin po sobě. Budoucí světová oštěpařka se narodila 19. září 1922 ve Fryštátě (dnes část Karviné) v rodině legionáře a vojáka čs. armády. Od toho se odvíjelo její dětství. Rodina se často stěhovala, většinou po Moravě. Dana byla talent a první atletické krůčky udělala za války v Uherském Hradišti na gymnáziu. Kromě toho ale hrála házenou, byla i kapitánkou týmu, který vyhrál mistrovství republiky. K oštěpu se dostala až na vysoké škole vlastně náhodou (1946), kdy dělala sparring-partnerku spolužačce při zápočtu. Během chvíle se

stala mistrní republiky a členkou reprezentace. Na atletických závodech se seznámila s Emilem Zátokem, a tak začala jejich sportovní i životní love story. Společně reprezentovali na olympiádě v Londýně v roce 1948 a Dana tehdy skončila sedmá. Už jako Emilova manželka prožila nejhezčí olympiádu o čtyři roky později v Helsinkách. V den, kdy Emil zvítězil na pětikilometrové trati, Dana vyhrála svůj závod výkonem 50,47 m. Na rozdíl od Emila si Dana udržela mnohem déle špičkovou výkonnost a postupně přidávala další úspěchy. K těm nejvýraznějším patří 4. místo na olympiádě v Melbourne v roce 1956

Vytříbený styl Dany Zátokové, Helsinky 1952

(49,83 m) a 2. místo v Římě v roce 1960 (53,78 m). Kromě toho dvakrát vyhrála mistrovství Evropy v letech 1954 a 1958 velmi kvalitními výkony 52,81 a 56,02 m. Během deseti let sedmnáctkrát vylepšila československý rekord z 38,07 m (1948) na 56,67 m (1958), třikrát překonala rekord evropský a v roce 1958 vytvořila hodem 55,73 m rekord světový. Po skončení kariéry v roce 1962 se od roku 1964 do roku 1980 stala ústřední trenérkou vrhačů a působila v ženské komisi Mezinárodní atletické federace IAAF. Spolu s Emilem se stali sportovními legendami a účastnili se besed s mládeží. Dana Zátoková zemřela 13. března 2020 v Praze, pohřbena byla na Valašském Slavíně v Rožnově pod Radhoštěm.

-liban-

foto © Wikimedia Commons

Ťopek, česká lokomotiva (100 let)

Sám říkal, že běh není gymnastika nebo krasobruslení, kdy se hodnotí i estetická stránka projevu. Bolestivé grimasy a osobitý styl běhu byly „značkou“ Emila Zátoka.

Dana a Emil Zátokovi, 1990

Metodici běhu omdlévají, když vidí Emila Zátoka běžet. Přesto dosáhl skvělých výsledků i světového respektu. Fenomenální běžec se narodil 19. září 1922 v Kopřivnici do velmi chudých poměrů. K běhání ho přivedla náhoda, když byl v roce 1941 nominován na běh Zlínem. Skončil druhý, ale závod v něm probudil neústupnost a obrovskou touhu vyhrávat. Ve Zlíně začal trénovat a během tří let překonal čs. rekordy v běhu na dva, tři a pět kilometrů. Po válce se dostal do

reprezentace, nejdříve na olympijských hrách v Londýně (1948) zvítězil na trati 10 km a doběhl druhý na polovičním úseku. Poté několikrát stanovil světové rekordy na dlouhých tratích a sám je průběžně zlepšoval. Nejúspěšnější pro Emila

Emil Zátok před během na 10 km, OH Helsinky 1952

Emil Zátok s Václavem Havlem, 1994

Zátoka byla ale olympiáda v Helsinkách 1952. Zde zdolal všechny své soupeře na 5 km, 10 km

a maratonské trati. Rychlé nohy donesly Ťopka k dalším úspěchům na mistrovstvích Evropy. Kvůli zranění (1956) se mu nepodařilo dostat do formy pro olympiádu v Melbourne. Obhajoba zlatých medailí se nezdařila a Emil sportovní kariéru ukončil (1958). Coby voják z povolání sloužil komunistickému režimu jako „výkladní skříň“. Ale po nesouhlasu s okupací 1968 byl odstraněn z veřejného života. Lidé ho milovali pro jeho upřímnou a veselou povahu a obzvláště si cenili dlouholetého životního partnerství s jeho manželkou Danou, reprezentantkou v hodu oštěpem. Emil Zátok zemřel 21. 11. 2000 v Praze. Pohřben byl na Valašském Slavíně v Rožnově pod Radhoštěm.

-babok-

foto © Wikimedia Commons

Skanzen Rochus

Září na Východní Moravě – nejpestřejší vějíř radostí

Východní Morava – Zlínský kraj. Region tvořený čtyřmi národopisnými oblastmi, jež se rozprostírají na horách i v dolinách. Zatímco srpen je zde zasvěcen, zejména v hanácké části, tedy na Kroměřížsku, sklizni obilí neboli žním a následným slavnostem – dožínkám, v září hraje prim jiná sklizeň – vinobraní!

Na kole vinohrady Uherskohradištska

Uherské Hradiště, Slavnosti vína

Vinařskou oblastí Východní Moravy je Slovácko, proto se logicky největší slavnosti konají v jeho srdci v Uherském Hradišti. Na Slováckých slavnostech vína a otevřených památek zažijete radostné okamžiky! Vyvolá je nejen lahodný mok – výsledek obětavé dřiny místních vinařů, ale též nádherný vějíř všeho, co se skrývá ve slově Slovácko. Nepřeborné varianty lidových krojů, všudypřítomné písně zpívané v rámci programu i spontánně, mnohá taneční vystoupení, ale též, a na to se na Východní Moravě dbá všude, všude možné v míře převelké ty nejlepší místní speciality, slané – pikantní – sladké – jakékoliv. Slovácké slavnosti vína a otevřených památek se uskuteční 10.–11. září 2022 v Uherském Hradišti. Zájemci o tradiční kulturu Slovácka nechtě věnují zvláštní pozornost dění v parku Rochus, kde se nacházejí nejen vinné sklepy, ale též

Slavnosti vína

skanzen, ta nejlepší ukázka života lidu Slovácka za minulých časů. (<https://slavnostivinauh.cz>; <https://skanzenrochus.cz>)

Pěknou tradici dodržují na Slovácku i pro ty, kdož mají současně v lásce cyklistiku a víno.

Pochopitelně v průběhu akce jen přísně degustálně. Akce Na kole vinohrady Slovácka je takovou příjemnou rozlučkou s cyklostezkami mezi vinicemi, jež se tímto do jara uzavírají. Letošní ročník se uskuteční 8. října a bude zahájen společnou snídaní na uherskohradištském náměstí. Po návratu vás tamtéž čeká koncert, vinný trh i tombola. Protože je o akci velký zájem, je rozumné svou účast potvrdit na: www.slovacko.cz/nakolevinohrady/?_post_id=9099.

Sérii pozvánek zakončujeme akcí stejně specifickou, jak jedinečná je celá oblast Valašska. Tradiční Ovčácké slavnosti na Santově v Malé Bystřici. Slyšeli jste o nich? Uskuteční se 17. září. V bohatém kulturním programu vystoupí několik regionálních souborů a cimbálová muzika. Krajoři řemeslníci zde nabídnou své výrobky, které nelze koupit v běžných

Uherské Hradiště, Slavnosti vína a otevřených památek

obchodech. Návštěvníci si pochutnají na tradičních valašských specialitách. Slavnosti ukážou mimo jiné tradiční dovednosti Valachů při chovu ovcí a zpracování produktů s chovem spojených.

Přijďte, Východní Morava se na vás těší!

 Východní MORAVA

Zlínský kraj
Kraj bez hranic

Více na www.vychodni-morava.cz/akce

Vzhůru do Bavorska...

Nekonečné lesy, mohutné horské hřebeny, klidná horská jezera a úchvatná panoramata – tak se prezentuje největší lesní krajina ve střední Evropě: Bavorský les. A uprostřed toho všeho, na úpatí hory Silberberg, se rozprostírá úchvatný městys Bodenmais. Zejména barevné podzimní lesy v okolí Bodenmais mají své zvláštní kouzlo, tudíž lákají k pěší turistice, cyklistice a dalšímu volnočasovému vyžití.

Více času na pěší turistiku – více času stráveného v přírodě

Představte si, že stojíte na vrcholu v nadmořské výšce 1 000 metrů a váš pohled bloudí nedotčenou lesní krajinou. Její čistá elegancie a přirozenost vás jednoznačně nadchnou. Stačí jeden hluboký nádech a všechny starosti jsou pryč! Mezi Českou republikou, Dunajem a Rakouskem se na 6 000 km² nachází malebná krajina. Najdete zde poslední německý prales, první národní park, nedotčené přírodní rezervace, více než 130 horských vrcholů nad 1 000 m, nedotčené říční krajiny a mnoho dalšího. Spolu s přilehlým Národním parkem Šumava v Čechách tvoří největší souvislé lesnaté pohoří ve střední Evropě!

Poznejte přírodu a kulturu, historii a současnost, ale i bohatou turistickou i kulturní zábavu v regionu tří zemí doslova „na každém kroku“. Turistické trasy, náročné túry na vrcholy, pohodové procházky, nádherné vyhlídky nebo vnitřní rozjímání na poutních stezkách – najděte si svou osobní vysněnou túru a zažijte jiný smysl života. Síť tras kvalitní turistické stezky Goldsteig se táhne přes Bavorský les a Šumavu o délce více než 2 000 km. Dvě hlavní stezky na bavorské straně a hlavní stezka na české straně jsou propojeny mnoha historickými cestami. Síť stezek Goldsteig doplňuje mnoho dalších alternativních a okružních tras, které nabízejí výlety pro všechny stupně obtížnosti.

V nejstarším německém národním parku Bavorský les se návštěvníci mohou řídit heslem

„nechat přírodu být přírodou“. V informačních centrech národního parku s rozsáhlými zvířecími výběhy můžete spatřit vlka, rysa, divokého koně a mnoho dalších. V přírodních parcích Horní Bavorský les a Bavorský les je toho hodně k objevování. Kromě nádherné krajiny vám informační centra přírodních parků poskytnou živý pohled na jedinečnou přírodní oblast s rozmanitou flórou a faunou.

Král Bavorského lesa

Jen kousek od městysu Bodenmais se v divoce romantické soutěsce Rißloch řítí do hlubin

vodopády Rißlochfälle a Hochfall. Nad obcí se tyčí místní hora Silberberg, z jejíhož vrcholu je úchvatný výhled. Mystické a tajemné je Velké i Malé Javorské jezero – obě nabízejí další vyžití. Na vše dohlíží král Bavorského lesa, 1456 metrů vysoký Großer Arber. Lesy v okolí Bodenmais nabízejí mnoho rozmanitých tras, stezek a vrcholů i pro milovníky horských kol.

Všude je pestrá škála gastronomických zařízení, která nabízejí poctivou bavorskou nebo italskou, mediteránskou kuchyni za příznivé ceny.

Vrcholový zážitek!
www.WaldWipfelWeg.de v LÉTĚ i v ZIMĚ

2x zábavní PARK
SANKT ENGLMAR V BAVORSKÉM LESE

D'RODELBAHN ST. ENGLMAR

Nespoutaný volnočasový park
www.letni-bobovani.cz

BODENMAIS GLÜCKSMOMENTE

Bodenmais – Bavorský les, dobrodružná hora Silberberg

bylo vyrobeno první sklo. Sklářské umění, nákupy a zábava – to nabízí jedinečný svět skla JOSKA plný neopakovatelných zážitků, který každý rok navštíví bezmála jeden milion turistů.

Po pivních stezkách Bavorským lesem

1. německá pivní turistická stezka v regionu ARBERLAND

Na zážitkové pivní turistické stezce „Beer-Ge(h)nuss“ v regionu ARBERLAND se turisté seznámí s pivními zajímavostmi okruhu Regen. Stezka dlouhá 125 kilometrů propojuje osm místních pivovarů, a vytváří tím osm příjemných pěších jednodenních etap. Kulinářský zážitek je rozmanitý stejně jako kra-

přímo ze sklály, a poté můžete pokračovat k vlakovému nádraží Ludwigsthal. Díky ideální návaznosti na MHD lze etapy absolvovat i jako celodenní túry a vrátit se zpět pohodlně autobusem nebo vlakem. Na dalších etapách se nacházejí historické pivní sklepy, prohlídky pivovarů, četné hostince i malebné pivní zahrádky. Turistickou mapu i další informace obdržíte zdarma na www.arberland.de/wandern.

Hledáte výletní inspirace do národních parků Šumava a Bavorský les?

V naší nové brožuře s názvem „Oblíbená místa ve dvou regionech“ máme ty nejkrásnější tipy tohoto regionu! Na-

jdete zde výletní cíle jak na české, tak na bavorské straně, jako je například jezero Laka. Leží ve výšce 1096 m n. m., a je tak nejvýše položeným z osmi šumavských jezer. Jako další můžete navštívit vrchol Velký Falkenstein, Luzný a nebo Ráchel.

Hodně zábavy na cestě za poznáváním krásných míst v národním parku Šumava a Bavorský les!

Užijte si příjemně strávený čas v Bavorském lese!

Pivní zahrádka v Schwellhäuslu

Cestou po pivních stezkách v Bavorském lese

jiná sama... Pro návštěvníky z Čech je nejlepší začít etapou přímo na bavorsko-české hranici v Bavorské Železné Rudě. Etapa „Národní park“ („Nationalpark“) vede přímo přes Národní park Bavorský les do Trifterklause Schwellhäusl, kde můžete v rustikální pivní zahrádce ochutnat pivo načepované

O dovolené v Bodenmais

Všechny potřebné informace jsou dostupné v magazínu, který je k dispozici i v češtině. Nabízí:

- tematické stránky o dovolené v Bodenmais
- tipy, informace, aktivity a nabídky
- přehled hotelů, penzionů, apartmánů, chat, kempů

Zdarma!

Možnost objednat zde:

<https://www.bodenmais.de/service/prospekte/>

Těšíme se na vás...

JOSKA – kouzelný svět skla

Bodenmais se pyšní také svým prestižním podnikem, kterým je sklářství JOSKA. Jedná se o tradiční rodinný podnik, kde už před sedmi staletími

LYNX
Ve znamení rysa
v Bayerisch Eisenstein

galerie Kunst Räume ...grenzenlos mimořádná výstava
od 26. 06. 2022 do 06. 11. 2022
otevírací doba: st-ne 11:00-17:00 hod.

Bahnhofstraße 52 · 94252 Bayerisch Eisenstein · www.kunstraume-grenzenlos.de/cz

Informační centrum Bavorska
náměstí Republiky 131/17, 301 00 Plzeň
mobil: +420 720 983 682
e-mail: info.plzen@bavorskelesy.cz
www.bayerischer-wald.de/wandern
www.bavorsko-cechy.eu

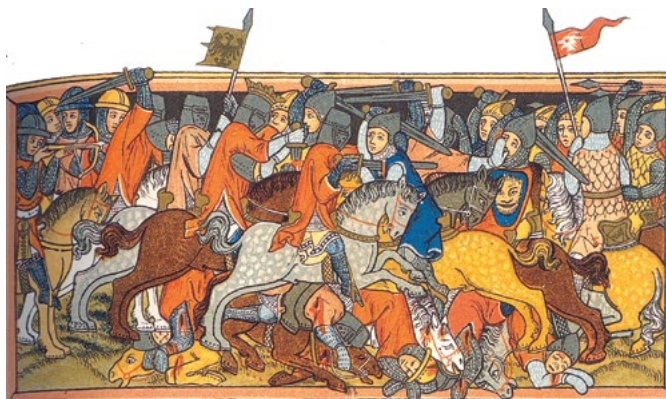

Váš bezpečný výletní cíl!

www.historicky-park.cz

Bitvu vévodů rozhodl český král (700 let)

U Mühldorfu na řece Inn se udála rozhodující bitva o titul říšského krále. Utkali se bavorský vévoda Ludvík Bavor a rakouský vévoda Fridrich I. Sličný Habsburský.

Vyobrazení bitvy, Kasselský kodex (Willehalmův), pro Heinricha II. Hesenského, 1334

Jan Lucemburský, Gelnhausenův kodex, asi 1400

Průběh bitvy není jasný. Jazyček vah tu v čele silného oddílu Čechů vychýlil na stranu Bavorů český král Jan Lucemburský, který bitvu začal časně ráno v úterý na den svátku patrona svatého Václava 28. září 1322. České vojsko neslo hlavní tíhu velmi krutého boje. Jan se probíjoval hluboko do nepřátelských řad, čtyřikrát byl odražen a poslední útok už vedl bez koní, kteří byli pobiti. Ludvík poté vyslal do bitvy zálohu vedenou norimberským purkrabím. Habsburk myslel, že to jsou posily jeho bratra Leopolda, ale když si

uvědomil svůj omyl, bylo už pozdě. V následném chaosu byla většina rakouského vojska pobita, Uhři a Kumáni si mysleli, že jde o zradu, a tak prchli. Fridrich byl zajat svým bratrem Jindřichem – Leopoldovy posily dorazily pozdě. K poslední fázi střetu došlo v Řezně, kde byl Ludvík i jeho zajatci Fridrich a Jindřich Habsburští. Království českému bylo za odměnu 4. 10. 1322 postoupeno do zástavy Chebsko (od té doby součást Koruny české), jež mu bylo slíbeno už roku 1314.

Alois Rula

foto © Wikimedia Commons

VRCHOLNÉ

EMOCE

na stezce korunami stromů
v národním parku Bavorský les

Uprostřed přírody

Bezpečný výhled

Ideální cíl jednodenního výletu

Pouhých 20 minut od hraničního
přechodu Philippsreut

Böhmstraße 43, 94556 Neuschönau
www.baumwipfelpfade.de/cz/bayerischer-wald

i Kladno

Kladenský zámek

Barokní zámek je nejen historickou památkou, ale také kulturní institucí. Nabízí umění, historii od kladenského středověku po industriál a zábavu pro děti s Krtečkem a medvědicemi v zámecké zahradě.

www.kladenskyzamek.cz

i Zbiroh

XI. ročník turistického pochodu
ZBIROŽSKÝ PUCHÝŘ
krajem pánů z Lobkovic
10. září 2022
Trasy: cca 17 km a 8 km (mapa KČT 34)
Start: 8.00-10.00, cíl do 17.00 - Městské muzeum Zbiroh

Turistický pochod Zbirožský puchýř

Město Zbiroh zve na XI. ročník pochodu, který povede krajem pánů z Lobkovic a proběhne v sobotu 10. září. Trasy cca 17 km a 8 km, start (8–10 hod.) i cíl v Městském muzeu Zbiroh.

www.zbiroh.cz

i IC Ostrov

Zveme vás na 54. Dětský filmový a televizní festival Oty Hofmana, který se uskuteční v Ostrově ve dnech 25.–30. září 2022. Těšit se můžete na 6 dní soutěžních i nesoutěžních filmů a také bohatý doprovodný program.

www.festivalostrov.cz

i IC Toužim

Desítky minerálních pramenů, naučné stezky, torza zaniklých vesnic i významné kulturní památky. To jsou náležitosti pro individuální turistiku, které nabízí venkovský prostor Karlovarského kraje. Tipy na výlety naleznete na webu infocentra Toužim.

www.infotouzim.cz

i Turistické informační centrum Žatec

Zveme vás na prohlídku radniční věže s expozicí *Žatec v proměnách času*. Nasměrujeme vás kromě jiného do nově otevřeného Mederova domu a také vás zveme ve dnech 2.–3. 9. 2022 na akci *Dočesná 2022*.

www.infozatec.cz

i IC Klášterec nad Ohří

Zveme vás do Galerie Kryt v suterénu klášterecké radnice, kde probíhá až do 28. září 2022 výstava jazzového trumpetisty, hudebního skladatele a malíře slovenského původu Laca Decziho. Výstava představuje autorovy imaginace doprovázené osobitými expresivními texty.

www.klasterec.cz

i Železný Brod

V malebném městečku v údolí řeky Jizery, na rozhraní Českého ráje, Jizerských hor a Krkonoš, se odehraje sklářská slavnost. Přijďte k nám 17. a 18. září, vyzkoušejte si sklářské řemeslo na vlastní kůži a nahlédněte pod pokličku tohoto krásného řemesla.

www.sklenenemestecko.cz

i Valtice - hlavní město vína

Město láká nejen svými památkami. Konají se zde různé kulturní i vinařské akce. Mezi největší patří jarní Valtické vinné trhy, letní Meruňkové slavnosti a podzimní Valtické vinobraní. Tato velkolepá slavnost vína a burčáku se koná 30. 9. – 1. 10. 2022.

www.valtice.eu

i Hukvaldy

Zvonička na Fojtově vrších

Udělejte si krátký výlet na Fojtovy vrchy a na jejich vrcholu ve výšce 424 m n. m. navštivte místo se stylovou zvoničkou. Můžete si zde zazvonit a něco si přát. Navíc je zde nádherný výhled na Hukvaldy, Kopřivnici či Ostravu.

www.ic-hukvaldy.cz

i Jablunkov

Skalní útvar Belko

Nad pokojnou řekou Olší se tyčí skála ve tvaru hříbu. Kdysi na ní stávala malá tvrz, ve které podle legendy žil loupežník a rytíř Belko. Skála Belko a říční kaňon jsou oblíbená výletní místa u nás.

www.jablunkovsko.cz

i Krnov

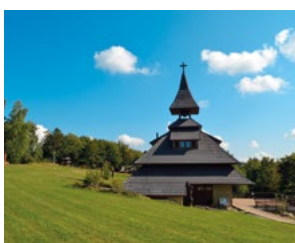
Rozhledna Hanse Kudlicha Úvalno

Navštivte téměř 110 let starou rozhlednu, která ční nad svým okolím do výšky 22 m. Rozhledna má dvoupatrovou vyhlídku a uvnitř tři podlaží. Na první pohled vás upoutá její masivní žulové zdivo s chrličí vody na jejím vrcholu.

www.infokrnov.cz

i IC Zvonce Soláň

Zveme vás k návštěvě 17. Valašského salonu – výstavy obrazů, soch, dřevorezby, keramiky a uměleckého skla valašských umělců. Výstava potrvá do 4. 10. 2022. V našem IC získáte také zajímavé tipy na pěší i cyklo výlety.

www.zvonce.eu

FOR BIKES

13. VELETRH CYKLISTIKY

PVA
EXPO PRAHA

www.forbikes.cz

24.-26. 3. 2023

OFICIÁLNÍ VOZY
PVA EXPO PRAHA

Foto: P. Kozelek

KAM na cyklo?

NA OHŘI JE SKVĚLE!

Dolní Poohří

www.dolnipoohri.cz

